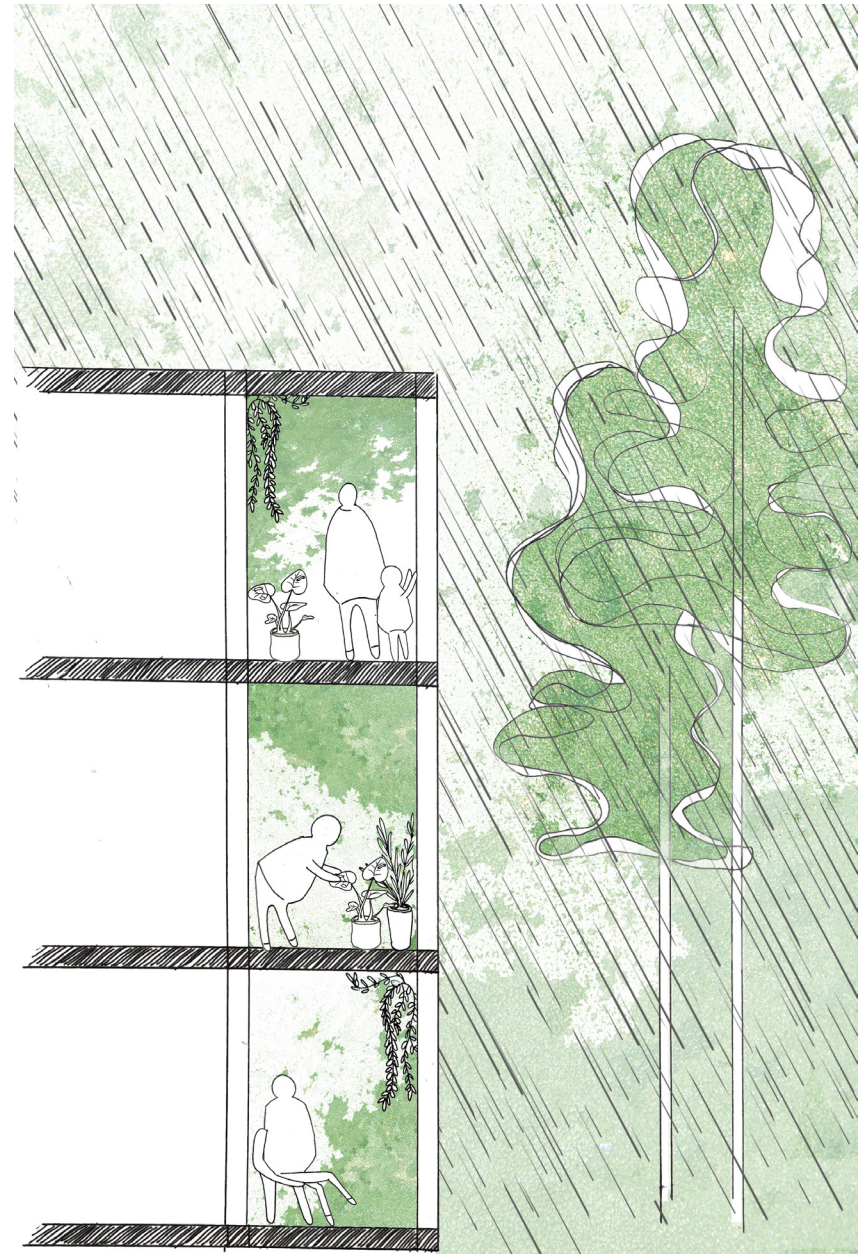

Viherhuoneet kerrostaloasumisessa

Rita Helenius
Opinnäytetyö
Rakennusarkkitehtuuri (AMK)
Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tiivistelmä

Tekijä: Rita Helenius
Otsikko: Viherhuoneet kerrostaloasumisessa
Sivumäärä: 45
Päiväys: 7.5.2021
Tutkinto: Rakennusarkkitehti (AMK)
Tutkinto-ohjelma: Rakennusarkkitehtuuri
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Ohjaaja: Kaisa Hyyti
Janne Järvinen

Opinnäytetyössä tutkitaan viherhuoneita kerrostaloasumisessa. Työssä lähdetään liikkeelle viherhuoneiden historiasta, jota peilataan kasvihuoneiden ja parvekkeiden historian kautta. Usein viherhuoneet heijastetaan tiloihin joita käytetään vain kasvienkasvatukseen. Työssä kuitenkin tutkitaan mitä muita mahdollisuuksia viherhuoneet tuovat kerrostaloasumiselle. Hyötyjä tutkitaan asumis-, huolto- ja tilallisten toimintojen kautta. Työssä viherhuoneet kerrostaloasumisessa jaetaan kahteen ryhmään; asuntokohtaisiin- ja rakennuskohtaisiin viherhuoneisiin. Kumpaakin kokonaisuutta tarkastellaan suunnittelun kautta ja mitä käyttöratkaisuja viherhuoneet voivat tuoda. Asuntokohtaisissa viherhuoneissa pohditaan ratkaisuja pien- ja perheasunnoissa. Rakennuskohtaisissa viherhuoneissa pohditaan ratkaisuja maantaso-, katto- ja porrastiloissa.

Abstract

Author: Rita Helenius
Title: Sunrooms in apartment buildings
Number of pages: 45
Date: 7.5.2021
Degree: Bachelor of Construction Architecture
Degree programme: Construction Architecture
Metropolia University of Applied Sciences
Ohjaaja: Kaisa Hyyti
Janne Järvinen

In this thesis, sunrooms in apartment housing are studied. The work starts with the history of sunrooms, which is mirrored through conservatories and balconies. Often sunrooms are projected into places that are used only for growing plants. Next, however, the study investigates what other possibilities sunrooms bring to apartment housing. Finally, the benefits are explored through housing, maintenance, and spatial functions.

The sunrooms in an apartment building are divided into two groups: apartment-specific and building-specific sunrooms. Both entities are considered through design and what usage solutions sunrooms can bring. In apartment-specific sunrooms, solutions are evaluated in single and family apartments. In the building-specific sunrooms, solutions for ground level, ceiling are considered and stairwells.

Sisällys

1 Johdanto	5	4 Asuntokohtainen viherhuone	27
1.1 Tutkimuskysymyksen rajaus	6	4.1 Viherhuone välitilana	27
1.2 Termien määritelmät	6	4.2 Viherhuoneiden suunnittelu	28
2 Rakennettujen ulkotilojen historia	7	4.2.1 Mitoitus	28
2.2 Kasvi- ja viherhuoneiden historia	8	4.2.2 Valo	29
2.3 Kerrostalojen ulko-oleskelun historia Suomessa	9	4.2.3 Suojaus	30
3 Viherhuoneet kerrostalo asumisessa	19	4.2.4 Materiaalit	31
3.1 Viherhuoneiden mahdollistamat asumis- ja huoltotoiminnot	20	5.2.5 Huomioitavaa	33
3.1.1 Luontokokemusten tarve	21	4.3 Käyttöratkaisuja	34
3.1.2 Harrastamisen ja rentoutumisen tilantarve	22	4.3.1 Pienasunnot	35
3.1.3 Kasvien kasvatus	23	4.3.2 Perheasunnot	36
3.1.4 Liikuntarajoitukset	23	5 Rakennuskohtainen viherhuone	37
3.1.5 Muu käyttö	23	5.1 Suunnittelu	37
3.2 Viherhuoneiden mahdollistamat tilalliset toiminnot	24	5.1.1 Mitoitus	37
3.2.1 Asumisviihtyvyys	24	5.1.2 Valo	37
3.2.2 Yksityisyys	25	5.2 Käyttöratkaisuja	38
3.2.3 Suojaavat vaikutukset	25	5.2.1 Liikenne- ja porrastilat	38
3.3 Viherhuoneiden ongelmat	26	5.2.2 Kattotilat	38
3.3.1 Kustannukset	26	5.2.3 katutasotilat	38
3.3.2 Viherhuone vai parveke	26	6 Johtopäätökset	39

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan viherhuoneita ja niiden käyttömahdollisuuksia kerrostaloasumisessa.

Suomessa parvekkeet ovat lähes vakiintunut osa kerrostalorakentamista. Parvekkeet luovat asukkaille tilan, joka tarjoaa mahdollisuuden nauttia auringonvalosta ja ulkoilmasta.

YIT:n vuonna 2019 suorittamassa *Kestävät kaupunkiympäristöt* -barometrissa¹ käy ilmi, että 65% kaupungissa asuvista suomalaisista haluaisi asuntoonsa lasitetun parvekkeen, vaikka se nostaisi asunnon hintaa. Kyselyyn vastasi yli tuhat kaupunkilaista.

Parvekkeiden käyttöä rajoittaa huomattavasti Suomen ilmasto. Sade, lumi, kylmyys, tuulisuus, pöly, melu ja parvekkeiden huono kunto vähentävät kaikki parvekkeiden käyttöä.² Parvekkeiden lasittaminen pidentää niiden käyttöaikaa ja monipuolistaa käyttömahdollisuuksia. Lasittamisesta huolimatta usein ilmaston olosuhteet vaikuttavat vähentävästi käyttömäärään, etenkin talvisin.

Viherhuoneet ovat puolilämpimiä tai lämpimiä tiloja, joita voidaan käyttää ympärivuotisesti. Viherhuoneiden käyttöaika vuodesta voi olla pidempi kuin lasitetun parvekkeen, sillä tila pysyy lämpimämpänä kylmälläkin säällä. Lisäksi kalustuksen ei tarvitse olla säänkestävää, joten mahdollisuus käyttää ja sisustaa tilaa monipuolisesti on suurempi.

Kuva 1: Viherhuone joka yhdistyy makuuhuoneeseen luoden tilan esimerkiksi työskentelelle tai rentoutumiselle.

1 YIT. 2009.

2 Heikkilä. 1996. s. 38,169

Työssä tutkitaan viherhuoneiden käyttöä ja suunnittelua kerrostaloasumisessa. Tutkimista voidaan tehdä asuntokohtaisten ja rakennuskohtaisten viherhuoneiden kannalta. Asuntokohtaiset viherhuoneet sijaitsevat asunnoissa ja ovat yksityisessä käytössä. Niihin on käynti asunnon sisältä. Rakennuskohtaiset viherhuoneet sijaitsevat yleisesti käytettävissä rakennuksen yhteisissä tiloissa ja ovat kaikkien saavutettavissa ja käytettävissä.

Työssäni käsittelen asuntokohtaisia viherhuoneita, mutta myös rakennuskohtaisten viherhuoneiden pääpiirteitä, sillä ne liittyvät kerrostaloasumiseen ja yhteiskäyttötiloihin.

Työssä lähestyn aihetta parvekkeita koskevan kirjallisuuden ja tutkimusten kautta, sillä pelkästään asuinkerrostalojen viherhuoneisiin painottuvaa kirjallisuutta tai tutkimuksia löytyy hyvin vähän.

1.1 Tutkimuskysymyksen rajaus

Tutkimuskysymys on rajattu viherhuoneiden käyttöön kerrostaloasumisessa. Tutkimuskysymyksiä käsitellään asuntokohtaisten ja rakennuskohtaisten viherhuoneiden kautta. Tutkimuskysymykset painottuvat viherhuoneiden suunnitteluratkaisuihin ja niiden käyttötarkoituksiin.

Tutkimuskysymykset rajautuvat muotoon:

Mitä mahdollisuuksia viherhuoneet tarjoavat kerrostaloasumiselle? Minkälaisia vaatimuksia toiminnallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen viherhuone asettaa suunnittelulle? Mitä suunnitteluratkaisuja voidaan hyödyntää asuntokohtaisen- ja rakennuskohtaisen viherhuoneiden suunnittelussa?

1.2 Termien määritelmät

Parveke määritellään Helsingin kaupungin mukaan maan pinnan yläpuolisena ulkotilana, josta on yhteys sisätilaan.

Viherhuoneen määrittely taas ei ole yksinkertaista. Se voi tarkoittaa pientalon lasikuistia tai erillistä kasvien kasvatukseen tarkoitettua tilaa. Myös lasitetut parvekkeet voidaan nähdä viherhuoneina. Helsingin kaupunki määrittelee viherhuoneet ympärivuotiseen oleskeluun soveltuvaksi sisätilaksi, jonka lasitus on ulkoseinän omainen. Tila luetaan kerrosalaan.³

Viherhuoneen eri määrittelyissä huolimatta voidaan kuitenkin todeta, että viherhuoneita voidaan pitää oikein suunniteltuina käytännöllisinä, ilahduttavina paikkoina, jotka soveltuvat laajasti eri toimintojen ja käyttäjien käyttöön.

Tässä työssä viitataan viherhuoneisiin asuinkerrostalojen yhteydessä sijaitseviin puolilämpimiin tai lämpimiin tiloihin, joiden lasitus on ulkoseinän omainen, ja jotka soveltuvat ympärivuotiseen käyttöön. Tilat eivät vaadi myöskään säänkestäviä kalusteita.

Työ rajaa ulos pientalojen lasikuistit, irralliset viherhuoneet ja muut kylmät lasitetut tilat ja keskittyy käsittelemään asuinkerrostalojen viherhuoneita.

---

3 Helsingin kaupunki. 2016.

2 Rakennettujen ulkotilojen historia

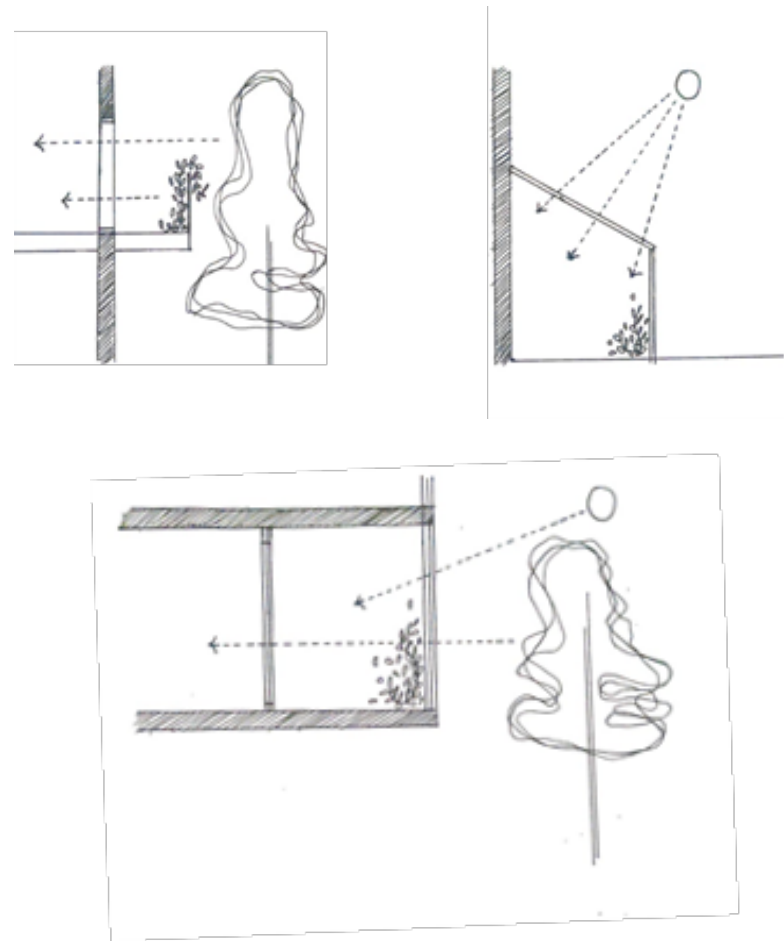
Asuinkerrostalojen viherhuoneiden historiaa tarkasteltaessa täytyy tutkia rakennettujen ulkotilojen historiaa. Koska viherhuone ei ole määriteltävissä tarkasti, pitää tutkia, miten käsitteeseen on päästy.

Kasvihuoneiden historiasta voidaan nähdä, kuinka halu kasvattaa kasveja myös kasvukauden ulkopuolella on kehittänyt ajatusta rakennetusta ulkotilasta, joka pysyy lämpimänä kylmemmälläkin säällä, ja joka saa tarpeeksi auringonvaloa kasvien kasvatukseen.

Parvekkeiden historiassa nähdään halu luoda välitila sisä- ja ulkotilan välille. Parvekkeiden kehittymisen myötä on alettu kiinnittää huomiota niiden pidempiaikaisen käytön mahdollistamiseen suojauksen keinoin. Ulokkeellisista parvekkeista kehittyi osittain tai kokonaan sisäänvedettyjä parvekkeita, ja niistä taas ajatus parvekkeiden suojaamisesta seinämillä tai lasilla. Lasituksen myötä tilasta on voitu tehdä lämpimämpi.

Parvekkeiden ja kasvihuoneiden yhteinen tavoite on luoda rakennettu ulkotila, jossa pääsee hyödyntämään ympäristöä ja nauttimaan siitä. Parvekkeet tuovat ulko-oleskelun asuntoon ja asukkaan elämään. Kasvihuoneet tuovat auringonvalon ja lämmön rakennettuun tilaan. Yhdessä niistä voidaan saada viherhuoneelle tyypilliset ominaisuudet.

*Kasvihuoneet (aurionvalo ja lämpö) +
Parvekkeet (rakennettu ulko-oleskelu)
= Viherhuoneet*

Kuva 2. Parvekkeiden (ylä vas.) ja kasvihuoneiden(ylä oik.) parhaat puolet yhdistyvät viherhuoneissa.(ala)

2.1 Kasvi- ja viherhuoneiden historia

Ajatus kasvien kasvattamisesta ympärivuotisesti, myös kasvukauden ulkopuolella, on ollut olemassa jo antiikin Rooman aikaan. Rooman keisarin, Tiberiuksen, on esimerkiksi tiedetty nauttineen kurkkumaisia vihanneksia ympäri vuoden.⁴

Keskiajalta alkaen erikoisten kasvien kasvatusta lisäntyi ja kasvihuoneet yleistyivät. 1600-luvulla tulivat orangeriat, jotka olivat huoneita, jossa oli seinämä, johon oli lisätty vino lasilape. Myös Suomessa orangeriat yleistyivät 1700-1800-luvuilla. Kuvassa 2, oikeassa yläreunassa voi nähdä orangerian periaatteen.

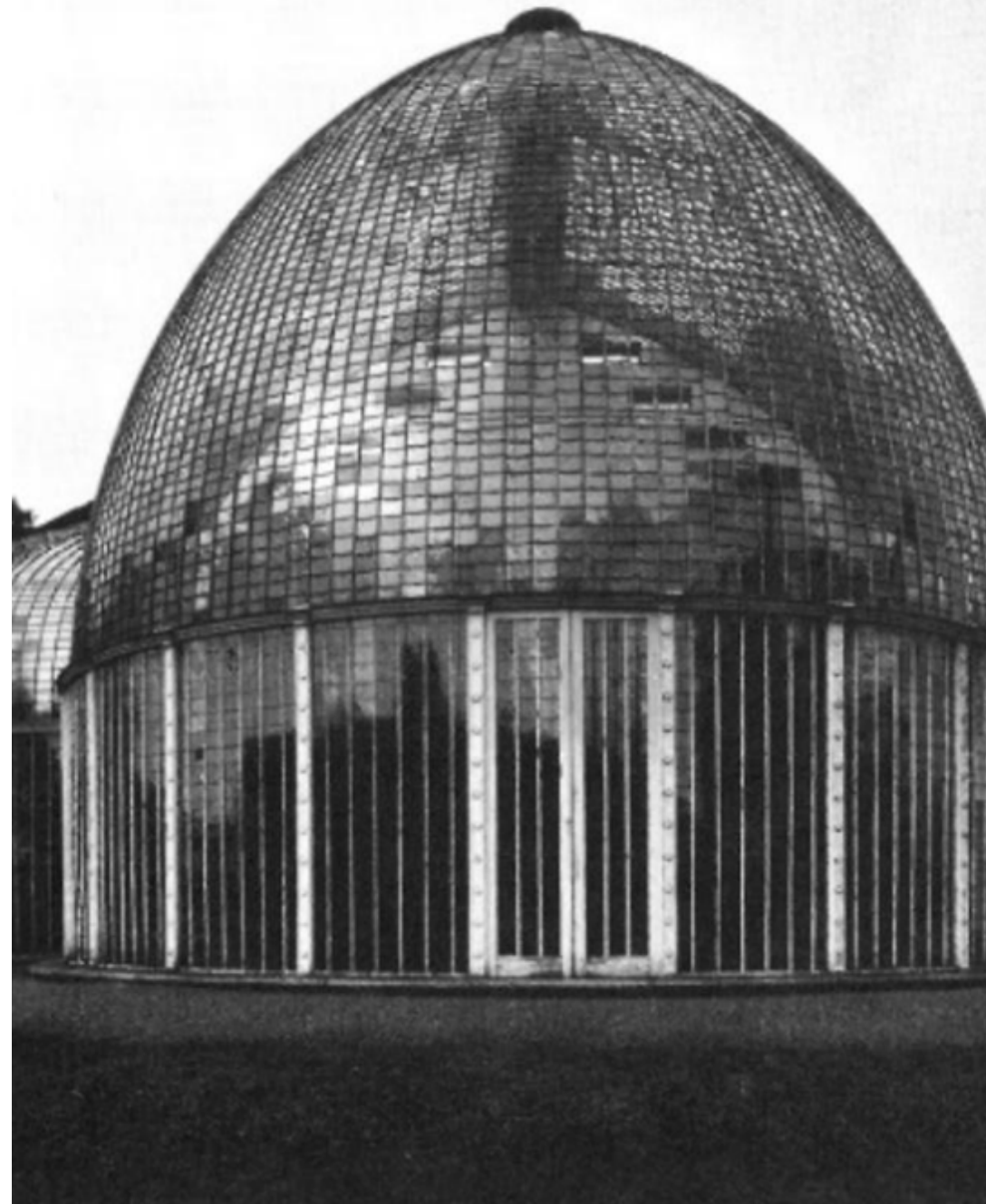
1800-luvulla teollistumisen myötä kehittyivät yksinkertaiset teräslasirakenteiset viljelysopet, joita käytettiin pääasiassa koristekasvien kasvatukseen. Näitä näkyi erityisesti Ranskassa ja Alankomaissa. Brittiläisen John Claudius Loudson keksi takorautaisen ikkunakehikon, joka hyödytti kasvihuoneiden kehitystä. (Kuva 3)

1900-luvulla kehitys jatkui, ja 1960-luvulla muoviset pinnoitteet, kuten polyoksimetyyleeni eli polyasetaaali tekivät tulonsa edullisena ratkaisuna lasisille kasvihuoneille. Muovi oli kovaa ja jäykkää, sekä iskunkestävää.⁵ polyasetaalilevyjä voidaan edelleen nähdä kasvihuoneiden käytössä.

Kuva 3. John Claudius Loudson, kasvihuone 1800-luvulta. Kuvassa Kuva Loudsonin suunnittelema kasvihuoneesta. Kuva: <https://thegardenstrust.blog/2014/05/27/john-claudius-loudon-and-greenhouse-technology/>

4 Paris ym. 2008

5 <https://fluorotech.fi/pom>

2.2 Kerrostalojen rakennettujen ulkotilojen historia Suomessa

Viherhuoneiden käyttö kerrostaloasumisessa ei ole syntynyt yksiselitteisesti tietynä ajankohtana, vaan kehitystä pitää tarkastella parvekkeiden syntymisen yhteydessä. Viherhuoneen määritelmä on niin laaja, että lasitettujen parvekkeiden ja viherhuoneiden ero ei välttämättä ole täysin selvä. Historiassa voidaan kuitenkin huomata, miten kehitys on lähtenyt halusta yhdistää ulko- ja sisätiloja, sekä parantaa näiden tilojen käytettävyyttä suojaamalla niitä suojaseinillä, ja lopulta lasituksella. Lasitus on auttanut tilojen pidempiaikaisessa käytössä, mutta kylmät pohjoisen olosuhteet ovat silti liian ankaria, jotta tilaa voisi hyödyntää ympärivuotisesti. Viherhuoneiden ulkoseinän omainen lasitus ja mahdollinen lattialämmitys takaavat ympärivuotisen käytön.

1700-1900-luku

Parvekkeet kuuluivat suomalaisissa kaupungeissa alun perin vain linnoihin ja kartanoihin. Ne nostivat käyttäjänsä alamaisten yläpuolelle suosiosoitusten ihailuun.⁶ Esimerkiksi Herttoniemen Kartano, joka kuuluu Itä-Helsingin vanhimpiin ja hienoimpiin kartanoihin, ulottaa juurensa 1800-luvulle. Kartanossa voidaan nähdä sisäänkäynnin yläpuolella avoin parveke.⁷ (Kuva 5) 1800-luvulla parvekkeet esiintyivät yleensä tuuletusparvekkeina, keittiöportaiden kupeessa. Rakenteeltaan ne olivat luonnonkivilaattoja, jotka upotettiin ulkoseinään. Tyyliään ne olivat koristeellisia. Annankadun ja Kalevankadun kulmassa sijaitsevasta rakennuksesta voi huomata kuinka parvekkeet ovat sommiteltuina kulman ja keskiakselin korosteeksi (Kuva .4)

1900-luvun vaihteessa parvekkeitten syvyys pääsi kasvamaan, kun betoni ja rauta tulivat käyttöön. Näin kannatus saatiin järjestettyä valurautapalkein, joiden väliin valettiin betonilaatta.⁸ (Kuva 6)

6 Heikkilä. 1996. s.45

7 <https://hertonasgard.fi/>

8 Heikkilä. 1996. s.47

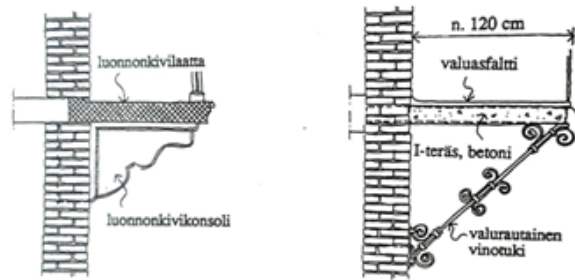
Kuva 4. Kuvassa parvekkeet toimivat enemmänkin julkisivu elementteinä, korostamassa kulmia. Kuva: Nyblin Daniel, valokuvaaja. Vladimirinkatu (= Kalevankatu) 15 - Annankatu 24. Arkkitehdit Grahn, Hedman, Wasastjerna, Valmistunut 1898. Helsingin kaupungin museo.

Kuva 5. Kuvassa voidaan nähdä parveke sisäänkäynnin yläpuolella. Kuva: Salokangas V. S., v. Herttoniemen kartanon päärakennus. Helsingin kaupunginmuseo.

1900-luku

Jugendille tyypillisesti parvekkeet toimivat sommitteluelementteinä, kuten tornit ja ulokkeet.⁹ (Kuva 7) Ne kantoivat roolia enimmäkseen julkisivujen koristeena. Jugendin ihanteisiin kuului ajatus oleskelutilojen jatkumisesta ulkoilmaan. Tähän ajatukseen sopivat terassien ja puutarhojen lisäksi myös parvekkeet.¹⁰

1920-luku

Klassismin pelkistetyt julkisivut eivät antaneet tilaa parvekkeille. Parvekkeet usein siirrettiin yksinkertaistetuilta katujulkisivuilta pois sisäpihan puolelle. (Kuva 8) Asuntokohtaisia parvekkeita yleisemmässä roolissa olivat portaiden yhteydessä sijaitsevat tuuletusparvekkeet.

Kuva 6. Parvekelaattaajoen rakenteet. Heikkilä. 1996. s.48

9 Runeberg ym. 1975 s.13

10 Runeberg ym. 1975 s.33

Kuva 7. Kuvassa kauniin koristeelliset Jugendille tyypilliset parvekkeet. Kuvassa kuva rakennuksen parvekkeista. Kuva: Ahola Harri, v. Asunto Oy Ihantola. Helsingin kaupunginmuseo.

Kuva 8. Kuvassa voidaan nähdä kuinka parvekkeet ovat sijoitettuina piiloon sisäpuolelle. Kuva: F. Runeberg, v. Hämeentie 2a, 2b, 4 - Siltasaarekatu 11. Hämeentien ja Siltasaarekatun risteys. Helsingin kaupunginmuseo.

1930-luku

Funktionalismi toi ajatuksen terveellisestä raikkaasta ilmasta, jota asuntoihin saatiin parvekkeiden kautta. Hilding Ekelundin 1934 esittämä ajattelutapa suunnata asunnon tilat auringon mukaan kehotti ulko-oleskelujen suuntautumaan länteen. (Kuva 9) 30-luvun loppuun mennessä parvekkeet olivat vakiintuneet kerrostaloasuntoihin, mutta ne olivat usein pieniä ja avoimia.

Kuva 9. Hilding Ekelundin asuntojen suuntaus kaavio. Kuva: Heikkilä J. 1996. s.59

1940-50-luku

1940-luvun alussa teräspulan johdosta ei parvekkeita juuri rakennettu, mutta 1950-luvulla parvekkeettomuus vaati jo perusteluita. Asuntoratkaisuissa voidaan nähdä sisäänvedettyjä ja ranskalaisia parvekkeita ulokeparvekkeiden lisäksi.

Kuva 10. Kuvassa Alvar Aallon 1936–1939 suunnittelemaa Sunilan asuinalueita, jossa ulko-oleskelu oli otettu vahvasti esille. Kuva <https://www.alvaraaltosunila.fi/>

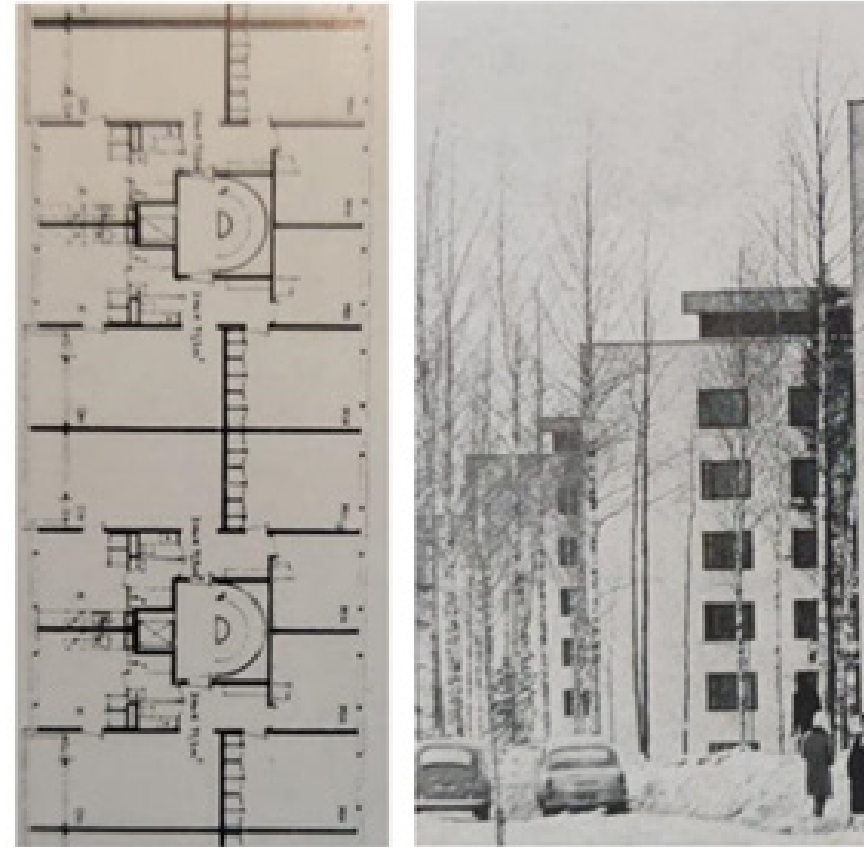

1960-luku

Elementtirakentamisen alkaessa suunnitteluratkaisuissa suosittiin suoraviivaisia ja järjestelmällisiä ratkaisuja. Yksityiskohtia ei pidetty enää oleellisen merkittävänä, ja parvekkeet usein käännettiin sisäpihalle piiloon.

Tutkittaessa Arkkitehti-lehtiä voidaan huomata, kuinka suurin osa parvekkeista on valmiita betonielementtejä, joissa hallitseva materiaali on itse betoni, lukuun ottamatta parvekkeiden taustaseiniä, joissa useimmiten käytetään puuelementtejä. Parvekkeet toistuvat usein ulokkeellisina, vailla suojaa tai yksilöllisyyttä. (Kuva 11) Parveke sijaitsee lähes poikkeuksetta olohuoneen yhteydessä, ja se vastaa leveydeltään olohuoneen mittoja. Parvekkeiden esittelytekstit painottuvat niiden teolliseen valmistukseen, ei toiminnallisiin ominaisuuksiin, kuten suuntaukseen tai kokoon.

Jussi Kautto ja Tapani Launis kirjoittavat Arkkitehti-lehden numerossa 3/1969 artikkelissaan *Missä piileskelet arkkitehti?* siitä, kuinka asuntotuotanto ei ole enää arkkitehtien käsissä, vaan aluerakentajien. Betonielementtirakentaminen on haudannut perinteisen arkkitehdin ammatin, ja asuntorakennustoiminta on lähestymässä katastrofitilannetta. 100 000 samanlaisesta kuoresta ei ole artikkelin mukaan kodiksi, vaan ihmisten olisi saatava omatoimisesti leikitellä asunnoillaan.

Kuva 11. Elementtirakennettu rakennus, jossa parvekkeet ovat pieniä ja suojaamattomia. Kuva: Arkkitehti. 3/1969.

1970-luku

Parvekkeita pidettiin julkisivua rikastuttavina ja niitä yritettiin saada mahdollisimman moneen julkisivuun.

Reima Pietilä esitti ajatuksen parvekkeiden lasittamisesta suunnitelmissaan kohteessa Tapiolan Suvikumpuun. Suunnitelmassa voitiin nähdä suuret parvekkeet, jotka laseilla suljettuina mahdollistavat käytön työskentelysoppena tai lasten leikkihuoneena.¹¹

Arkkitehti-lehden numerossa 8/1978 kerrotaan Malminkartanon koerakentamiskilpailusta, jossa tavoiteltiin uusia ratkaisuja kerrostaloasumiseen ja jossa tavoiteltiin ratkaisuja lähentää pien- ja kerrostaloasumista toisiinsa. Artikkelissa voidaan nähdä, miten kerrostaloasuminen ja viimeistely ulko-oleskelu ovat keskeisessä roolissa syntyneissä ratkaisuissa. Esko Kahrin ja Kai Lohmanin ehdotus Rosinante pitää sisällään pientalopiirteitä asuntokohtaisen ulkotilan korostuessa. Raili ja Reima Pietilän Sagittarius-ratkaisussa esiintyvät lasikuistit, jotka sijaitsevat eteisen lähetyillä. Myös Arkkitehtitoimisto Järvinen-Valjakka Ehdotuksessa Mainiot miehet Malminkartanosta, löytyy jokaisesta asunnosta reilun kokoiset parvekkeet.

1980-90-luku

Arkkitehti-lehdistä voi huomata, että parvekkeet ovat pysyneet samoissa kokoluokissa viime vuosiin verrattuna, mutta sijoittelu on yleensä suojaisessa talon kulmassa, tai suojaus tapahtuu esimerkiksi seinän avulla. Liittyminen on useimmiten olohuoneen kautta. Parvekkeiden lasitus ei ole vielä havaittavissa monessa rakennuksessa, mutta joissain voidaan nähdä kokonaan lasein suojattuja parvekkeita.

Kuva 12. As Oy Lauttasaaren Meritähti. 1985. Gullichen, Vormala arkkitehdit. Parvekkeet ovat isoja ja mahdollistavat kalustamisen lukuisat vaihtoehdot. Kuva: Arkkitehti 3/1985.

11 Arkkitehti. 1/1970.

Kuva 13. As Oy Myllytien Olympus. 1995. Gul-
lichsen Kairamo Vormala Arkkitechdit Ky. Parvekkeet
päästävät kirkkan lasin läpi ulkomaailman liukumaan
asunnon sisään. . Kuva: Arkkitehti 1/1995.

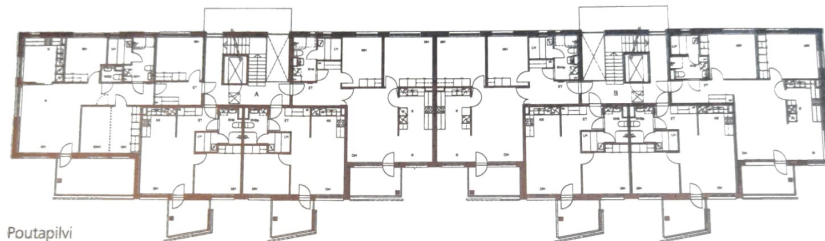

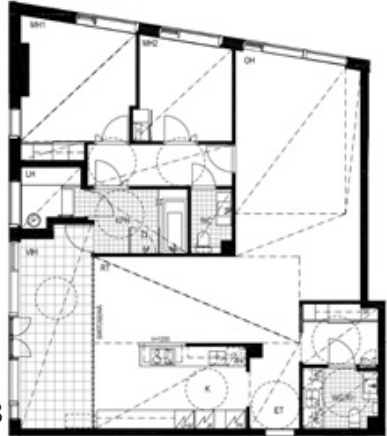
2000-luku

Heti 2000 luvun alussa ilmestyneissä Arkkitehti-lehdissä suurin osa rakennusten parvekkeista on lasitettuja. Useissa ratkaisuissa lasitetut parvekkeet omaavat myös lasiset kaiteet, mikä vaikuttaa siihen, ettei suojaisia soppia synny. Selattaessa 2000-luvulta eteenpäin rakennettuja kerrostalokohteita, parvekkeiden lasittaminen osoittautuu jo lähes normiksi. Kuitenkin yksityisyyden suojaaminen on jäänyt huomiotta useimmissa ratkaisuista. Usein kohteissa lasikaide on täysin läpinäkyvä lattiaan saakka, myös alimmissa kerroksissa. Se voi vaikuttaa negatiivisesti parvekkeen käytettävyyteen, sillä parveke ei tarjoa suojaa ohikulkijoiden katseilta. Useissa kohteissa myös parvekkeiden koko estää sen kalustamisen esimerkiksi pöytäryhmällä. Tällaisissa minimimitoitetuissa kohteissa on vaarana, ettei parvekkeita voida käyttää juuri muuhun kuin tuuletukseen tai varastointiin.

Kuva 14. Asunto Oy Helsingin Poutapuisto ja Poutapilvi Housing Companies, Arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen Oy. Kuva: Arkkitehti 5/2000

Kuva 15. Majakka, Kalasatama, Pekka Helin. Asunon pohjapiirustus, josta voidaan nähdä viherhuoneen sijainti. Uudessa tornitalossa on käytetty viherhuoneita parvekkeiden tilalla, sillä ne luovat suojaisamman mahdollisuuden ulko-oleskelulle. Kuva: SRV myyntiesite.

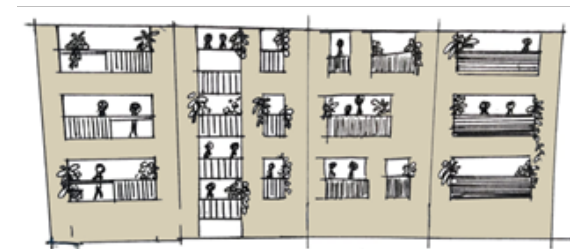
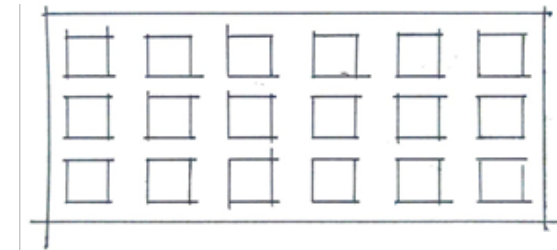

3 Viherhuoneet kerrostaloasumisessa

Kaupunkiympäristöt ovat tuoneet ihmisille mahdollisuuden asua lähellä palveluita ja työpaikkoja. Tämä kuitenkin on voinut vaikuttaa ihmisten mahdollisuuteen nauttia luonnosta lähellä. Kaupunkiympäristöt eivät ole kuitenkaan vähentäneet luonnosta nauttimisen tarvetta. Tämä yksityisen ulko-oleskelun tarve tulee todennäköisesti olemaan ihmisillä aina, ja se korostuu kaupunkirakentamisessa, kun puhutaan esimerkiksi kerrostaloasumisesta tiiviissä ympäristössä, jossa viheralueita on heikosti tai ne ovat välimatkan päässä. Viherhuoneiden käytöllä kaupunkiympäristössä voidaan luoda visuaalinen yhteys sisä- ja ulkotilojen välille sekä tuoda luonto osaksi asumista ja asukkaan jokapäiväistä elämää.¹² Kaupunkiympäristöissä usein tavoitteena on tiivis rakentaminen, jossa mahdollistetaan uusia asuinrakennuksia ja palveluja useammille ihmisille, kuitenkin unohtamatta mahdollisuuksia nauttia virkistysalueista ja luonnosta.¹³

Kaupunkirakentaminen vähentää viheralueita, mikä nostaa niiden suhteellista arvoa.¹⁴ Vuoden 2007 Kerrostalojen kehittämisen tutkimuksessa vastaajat pitivät parveketta yhtenä tärkeimpänä lisätilana asunnoissa.¹⁵ Viherhuoneiden avulla voidaan kaupunkiasumiseen tuoda käytännöllinen ja viihtyisä lisätila, joka taipuu asukkaan omien käyttötoiveiden mukaan.

Suomessa ei juurikaan ole elävää parvekekulttuuria, johtuen osaksi niiden pienestä koosta sekä yksityisyyden puutteesta, toisin kuin esimerkiksi Italiassa, jossa urbanisaatio on jo pari tuhatta vuotta edellä.¹⁶

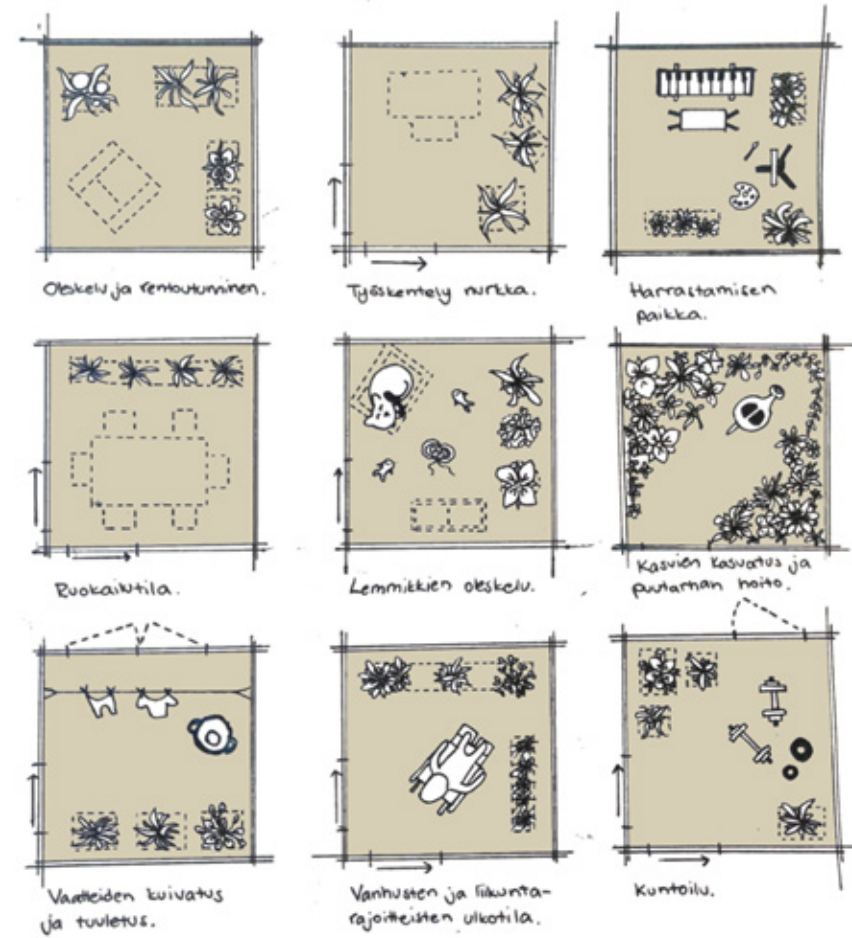

- 12 Falkenberg. 2012.
13 Helsingin kaupungin yleiskaava. 2016.
14 Tyrväinen. 2006
15 Pakkala ym. 2015.
16 Lehtovuori. 2015.

Kuva 16. Ulko-oleskelutilat luovat elämää rakennusten julkisivuihin, Pelkästään parvekkeiden asettelulla saa julkisivuun huomattavaa vaihtelua.

3.1 Viherhuoneiden mahdollistamat asumis- ja huoltotoiminnot

Asumistoiminnoilla viitataan asumisen arkipäiväisten toimintojen suorittamiseen. Näitä voivat olla esimerkiksi oleskelu, nukkuminen tai ruokailu.

Kuva 17. Viherhuoneiden monia käyttömahdollisuuksia.

3.1.1 Luontokokemusten tarve

Ihmisillä on aina ollut tarve olla yhteydessä luontoon. Tämä tarve on korostunut etenkin ympäristöissä, jotka ovat teollistuneita. Suomessa metsä ja luonto ovat aina olleet hyvin vahvasti läsnä mytologiassa ja arvostuksessa. Tarve olla lähellä luontoa yhdistää varsinkin kaupunkilaisia, jotka elävät etäällä luonnosta ja kokevat sen enemmänkin arjen vasta-kohtana.¹⁷ Usein ympäristössä, jossa luonto ei ole lähellä asumista, mahdollisuudet viettää aikaa ulkona rajautuvat ilta-aikaan ja vapaapäiviin. Viherhuoneilla voidaan tarjota mahdollisuus ulko-oleskeluun suojatussa tilassa milloin vain ja mihin aikaan tahansa.¹⁸

Jari Heikkilän 1996 valmistuneessa väitöskirjassa koskien parvekkeita, todettiin asukaskyselyn kautta, että parveke koettiin välttämättömänä kerrostaloasumisessa. Myös tuoreemman YIT:n kestävät kaupunki-ympäristöt barometrin mukaan suurin osa, 67%, kaupungissa asuvista haluaisi lasitetun parvekkeen asuntoihinsa, vaikka se nostaisi asunnon hintaa.¹⁹ Parvekkeita pidettiin Heikkilän tutkimuksen mukaan kuitenkin epäviihtyisinä ja pieninä.

2000-luvun kerrostalorakentamisessa lähes kaikkiin asuntoihin tehdään parvekkeet, useimmiten lasitetut. Myös Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA suosittelee lasitettujen parvekkeiden rakentamista jokaiseen asuntoon.²⁰

Metlan raportissa *Luonnon merkitys kaupunkilaisille ja vaikutus psyykkiseen hyvinvointiin* todettiin, että asukkaat kokivat, ettei heidän luontotarpeensa tyydyttyneet asuinalueidensa viheralueista. Tämä tarkoittaa, että asukkaat kokivat tarpeelliseksi käyttää myös oman asuinalueensa ulkopuolisia luontoalueita, useimmiten kesäisin.²¹

Kuva 18. Viherhuone, joka mahdollistaa luontoyhteyden ympäristöön tuo kerrostaloasumiseen pientalopiirteitä.

17 Mäenpää. 2011.

18 Erat ym. 1983.

19 YIT. 2019.

20 ARA. 2015.

21 Tyrväinen ym. 2005.

3.1.2 Harrastamisen ja rentoutumisen tilantarve

Kerrostaloasumisessa usein tyytymättömyyttä aiheuttaa asukkaiden keskuudessa huoneiden ja asuntojen mitoitus, ja toiveena olisikin usein enemmän tilaa elämiselle.²¹ Suomessa asunnot ovat usein ahtaampia kuin esimerkiksi muualla Euroopassa. Varsinkin lapsiperheet asuvat ahtaasti.²² Tilaa harrastamiselle ja rentoutumiselle harvemmin riittää ahtaassa asunnossa. Viherhuoneet voisivat tuoda erillisen tilan asukkaalle harrastaa. Työtehoseuran *Toimiva viherhuone* tutkimuksen mukaan viherhuoneiden käyttäjät kokivat viherhuoneiden mieluisassa käytössä lämpötilan olevan yksi rajoittava tekijä. Se mitä toiset pitivät raikkaan vilpoisana ilmaa, saattoi olla muille kylmä. Lämpötilan säätelyä voitaisiin kuitenkin hallita esimerkiksi säädettävällä lattialämmityksellä, joka takaisi lämmitysmahdollisuuden sitä tarvitseville. Myös avattavat ikkunat antavat mahdollisuuden tuuletukselle ja raikkaalle ilmalle.

Varsinkin kaupunkiympäristössä olisi hyvä olla mahdollisuus palautumiseen ja rentoutumiseen luonnon äärellä. Jo pelkästään työmatkan kulku viheralueiden poikki nostaa positiivisia tunteita ihmisissä.²³ On todistettu, että luonnolla on elvyttäviä voimia mielen suhteen, sillä voimme kiinnittää siihen vaivattomasti huomiotamme, johtuen evoluutiohistoriasta.²⁴ Tällaiset restoratiiviset tai palauttavat ympäristöt, jossa luonto otetaan osaksi suunnittelua, helpottavat esimerkiksi stressistä selviytymistä ja auttavat väsymyksessä. Tällaiset paikat voivat toimia vastapainona arjen kiireiden aiheuttamien negatiivisiin tunteisiin.²⁵

Kuva 19. Luontotarjoaa kokemuksellisuutta, ei vain visuaalisesti, mutta myös haptisesti.

21 Pakkala ym. 2007.
22 Tilastokeskus. 2018.
23 Tyrväinen ym. 2005.
24 Ohly ym. 2016.
25 Berto. 2014.

Tutkimuksessa naisten ja miesten välisestä palautumisesta huomattiin, että naiset kokivat harvemmin saavansa aikaa rentoutumiseen kotona kuin miehet. Tähän osin vaikutti myös se, että naiset kokivat, etteivät voineet iltaisin nauttia ulkona rentoutumisesta turvallisuuden puitteisissa.²⁶ Viherhuoneet voisivat tarjota erillisen rauhallisen sopen kodin askareiden keskeltä, jossa rentoutuminen voisi tapahtua turvallisessa, rauhallisessa ja restoratiivisessa ympäristössä.

3.1.3 Kasvien kasvatus

Viherhuoneet Etelä-Suomessa voivat tarjota jopa 8,5 kuukauden kasvukauden kasveille ilman lisälämmitystä. Suunnittelussa tulee kuitenkin huomioida liialliselta auringonvalolta suojaus, jotta tila pysyy käyttökelpoisena myös aurinkoisina päivinä.²⁷

3.1.4 Liikuntarajoitukset

Parvekkeet tarjoavat liikuntarajoitteisille, sekä vanhuksille tärkeän ulkoilumahdollisuuden.²⁸ Yhteys ulkoilmaan muodostaa myös sosiaalisen kontaktin ulkomaailman ja käyttäjän välille. Soteran tutkimuksessa koskien palvelutalojen parvekkeiden käyttöä selvisi, että palvelutalojen asukkaat käyttävät parvekkeitaan monipuolisesti ja ahkerasti. Parvekkeita hyödynnettiin mm. ruokailuun, harrastuksiin ja ajanviettoon. Viherhuoneilla voitaisiin taata käyttäjille ympärivuotinen käyttömahdollisuus säästä riippumatta.

Liikuntarajoitteisille mahdollisuus käyttää tilaa esteettömästi asettaa tietyt vaatimuksia suunnittelulle. Tilaa tulee olla riittävästi pyörätuolin käyttäjälle, ja tilan lattian tulee olla samassa tasossa asunnon lattian kanssa. Ovien leveys tulee vastata RT-kortistojen ohjeistusta. Lisäksi on

26 Lemieux. 2021

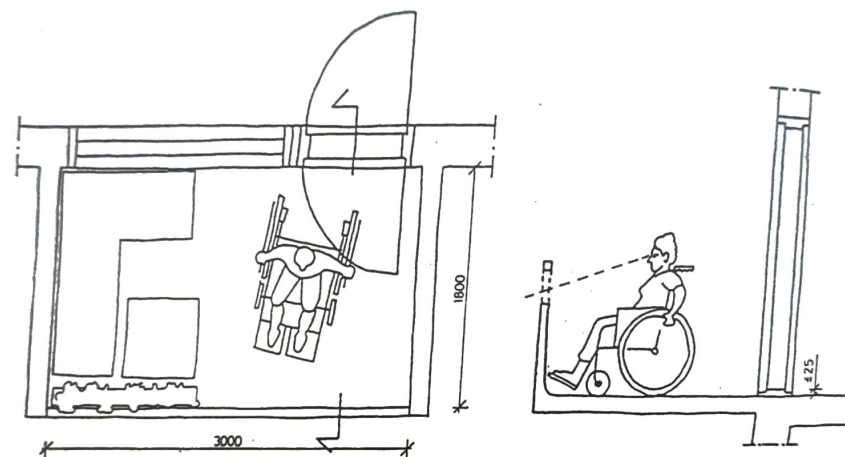
27 Woolston ym. 1989. s.63

28 Tuonen ym. 2006.

kiinnitettävä huomiota näkyvyyksien järjestämiseen. Kaiteen umpiosan korkeus ei saa ylittää 600mm lattiasta.²⁹

3.1.5 Muu käyttö

Viherhuoneen käyttömahdollisuudet ovat käyttäjien päätettävissä. Sen käyttö voi soveltua vapaasti esimerkiksi vaatteiden tuuletuspaikkana, jos yksiosassa ei ole kunnollista tilaa ripustaa kuivuvia vaatteita asunnon sisään. Viherhuoneet toimivat mainiosti myös lasten leikkimispaikkana, ja ne soveltuvat pienten lasten nukkuttamiseen. Yleinen oleilu, kuten auringonotto, soveltuu hyvin yksityisessä, valoisassa ja suojaisessa viherhuoneessa. Tilaa voi myös hyvällä suunnittelulla käyttää oivallisesti esimerkiksi vilvoitteluun saunan jälkeen. Keittiön lähetyvillä sijaitsevaa viherhuonetta voidaan taas käyttää keittiöpuutarhana, josta saa nopeasti omat yrtit tai muut viljelykset.

Kuva 20. Liikuntaesteisille suunniteltaessa tulisi kiinnittää huomiota riittävän kokoiseen tilaan liikkuu ja näkyvyyteen istumatasolta. Kuva: Heikkilä J. 1996.

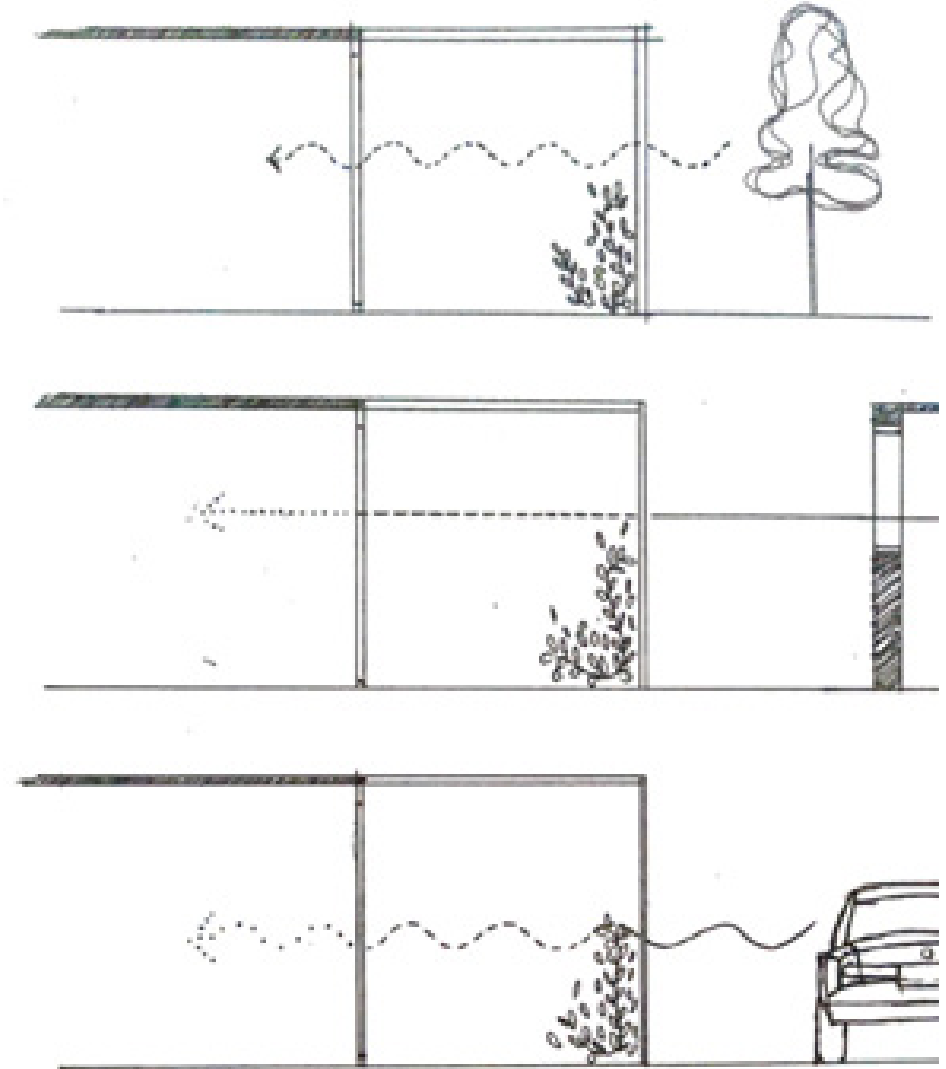
29 Heikkilä. 1996. s.156

3.2 Viherhuoneiden mahdollistamat tilalliset toiminnot

Viherhuoneiden tilallisilla toiminnoilla viitataan niiden tilallisuuteen liittyviin ratkaisuihin ja mahdollisuuksiin, jotka nostavat ympäristön käyttöarvoa, turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä mahdollistavat miellyttävän ja turvallisen ympäristön. Näitä voivat olla esimerkiksi asumisviihtyvyyden parantaminen tai yksityisyyden tai ulkoisilta haittatekijöiltä suojaus.

3.2.1 Asumisviihtyvyys

Yhteyden muodostaminen ulko- ja sisätilan välillä on olennainen tekijä puhuttaessa asumisviihtyvyydestä.³⁰ Asuntokohtaiset ulkotilat tarjoavat asumiseen luontokokemuksia sekä mahdollisuuden lisätilalle, jota voidaan hyödyntää halutulla tavalla. Aasukkaat pitävät lähes kaikkea luontoon liittyvää tärkeänä tekijänä viihtyvyyden kannalta.³¹ Viherhuoneet toimivat varsin hyvin käyttötarkoituksensa mukaan luonnonkorvikkeena, kasvien hoitopaikkana ja viljelyn mahdollistajina, joiden avulla voidaan nostaa asumisviihtyvyyttä ja luoda yhteys ulko- ja sisätilan välille.

Kuva 21. Viherhuoneet lisäävät asumisviihtyvyyttä päästämällä luonnon sisään, estävät suoria näkymiä suoraan asuntoon ja vähentävät liikenne päästöjen ja melun kantautumista asuntoon sisään.

30 Pakkala ym. 2007.

31 Tyrväinen ym. 2005.

3.2.2 Yksityisyys

Kaupungissa asuminen tuo mukanaan muun muassa hyvät liikenneyhteydet, joita pidetäänkin yhtenä tärkeimmistä kriteereistä asuinpaikan valinnassa. Tämä tarkoittaa kuitenkin usein tiivistä asumista, jossa asumismuotona usein on kerrostaloasuminen. Tiivis kaupunkiasuminen näkyy rakennusten sijoittumisessa lähekkäin, jolloin viheralueet harvenevat ja yksityisyyden tarpeista huolehtiminen on tärkeää. Kerrostaloasumisessa nähdäänkin yhtenä suurimpana puutteena oma rauha.³² Usein yksityisyydentuntu ja oma rauha jää vajavaiseksi, jos esimerkiksi kadulta on suora näköyhteys olohuoneeseen. Suorat näkymät julkisesta tilasta asuintiloihin estävät riittävän yksityisyyden saavuttamista. Yksityisyyttä häiritsevät myös esimerkiksi matalat townhouse-talot kerrostalojen seassa, jolloin korkeammista kerrostaloista voi avautua näkymiä suoraan townhouse-talojen asuntoihin.³³ Tähän voidaan vaikuttaa esimerkiksi massoittelulla ja sommittelulla. Suoria yhteyksiä voidaan myös häivyttää käyttämällä viherhuoneita näiden tilojen välisinä siirtyminä.

3.2.3 Suojaavat vaikutukset

Viherhuone muodostaa ikään kuin puskurivyöhykkeen rakennuksen ulkokehälle, joka suojaa lämpimiä tiloja.³⁴ Viherhuoneet voivat toimia myös suojana liikennepäästöiltä ja melulta, sillä lasituksen ansiosta sisätiloihin kohdistuu pienempi melutaso. Eristävyyteen vaikuttaa lasin ominaisuudet.³⁵

---

32 Pakkala ym. 2007.

33 Huttunen ym. 2016.

34 Erat ym. 1983. s.12

35 Liikennemelun torjunta. 2015.

3.3 Viherhuoneiden ongelmat

Viherhuoneiden kannattavuutta on vaikea arvioida, sillä käyttö ja sen määrä määräytyvät vasta asukkaiden toimesta. Hyvä suunnittelu tuottaa viherhuoneille enemmän käyttöä, mutta vasta asukkaat päättävät, kokevatko he sitä tarpeelliseksi.

3.3.1 Kustannukset

Viherhuoneita voidaan pitää kalliimpina ratkaisuina verrattaessa niitä esimerkiksi lasittamattomiin parvekkeisiin pelkästään jo materiaalikustannusten varjolla. Historiaa tarkasteltaessa voidaan kuitenkin huomata, että lasittamattomien parvekkeiden lasittamista, on pidetty kalliina ratkaisuna. Kuitenkin 2000 luvulle tultaessa lasitus on tullut lähes välttämättömäksi, sen tilalle antaman käyttöarvon vuoksi. Parvekelasitukset esimerkiksi koetaan ensisijaisesti viihtyisyyttä lisäävänä varusteena, mutta ne myös suojaavat parvekkeen rakenteita, pidentävät käyttöikää ja lisäävät tätä kautta rakennuksen toimivuutta ja pidentävät huoltoväliä.³⁶

Viherhuoneita voidaan vastaavasti pitää kalliina ratkaisuna verrattaessa lasitettuihin tai lasittamattomiin parvekkeisiin, mutta niiden käyttöarvo on paljon suurempi, koska tilaa voidaan käyttää ympärivuotisesti.

Yleisesti parvekkeiden rakennuskustannus vuoden 1996 tiedon perusteella on noin 10%. Jos parvekkeiden kokoa suurennettaisiin esimerkiksi 30%, kustannukset nousisivat vain noin 2,5-5,5%. Parveke on siis suhteellisesti sitä edullisempi, mitä isompi sen pinta-ala on. Kustannusten hillinnässä auttaa julkisivun pitäminen yksinkertaisena ja sen täydentäminen osilla, kuten parvekkeilla. Näin voitaisiin suosia korkeatasoisia parvekeratkaisuja kustannusten kuitenkin kohoamatta ylettömästi. ³⁷Kustannuksia voi myös hillitä tekemällä muodolta eheitä,

36 VTT.

37 Heikkilä. 1996. 218

suoralinjaisia seinäratkaisuja ilman turhia ulokkeita.

3.3.2 Viherhuone vai parveke

Yksi viherhuoneiden ero parvekkeisiin on, että viherhuone lasketaan Helsingissä kerrosalaan. Tämä tarkoittaa sitä, että viherhuoneisiin käytettävät neliöt usein vähentävät itse asuinhuoneiden neliömäärää. Kuitenkin viherhuoneiden arvoa tulee verrata sen hyötyihin verrattuna parvekkeisiin. Jos käyttäjä kokee tilan arvokkaaksi ja hyödylliseksi, se maksaa itsensä takaisin neliöhinnassa.

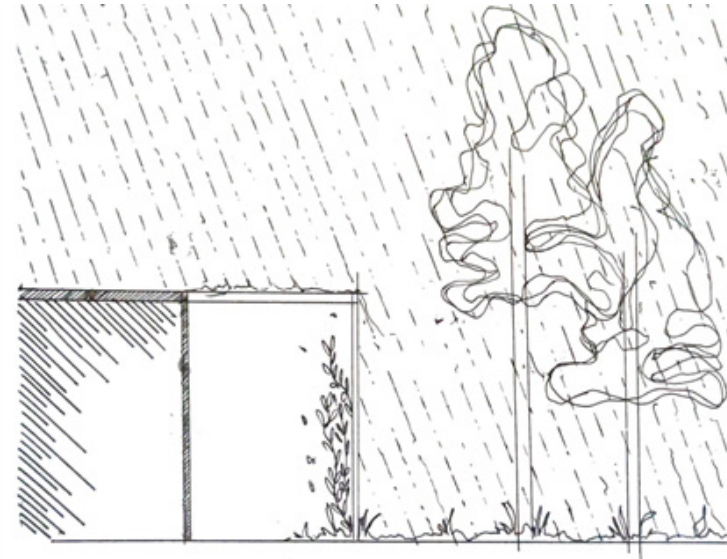
4 Asuntokohtainen viherhuone

Tässä työssä asuntokohtaisella viherhuoneella tarkoitetaan tilaa, joka palvelee yksityisesti asunnossa asuvaa asukasta tai asukkaita. Asuntokohtaiset viherhuoneet ovat siis asunnon sisällä sijaitsevia yksityisiä viherhuoneita, joihin esimerkiksi naapureilla ei ole pääsyä.

4.1 Viherhuone välitulana

Viherhuoneita voidaan pitää tilallisesti välituloina. Ne liittävät ulkotilan sisätilaan, ja yhdistävät julkisen ja yksityisen tilan toisiinsa. Julkisivu toimii ikään kuin leikkauspintana ulko- ja sisäpuolisille tiloille, ja sitä voidaan pitää näin rajavyöhykkeenä. Ulko-oleskeluun tarkoitettu tila julkisivussa viestii elämästä sisätiloissa, ja erottaa rakennuksen näin esimerkiksi julkisista rakennuksista.³⁸

Rajavyöhykkeiden käyttö asuinrakennuksissa mahdollistaa valon ja varjon vaihtelut sisä- ja ulkotiloissa ja liittää ympäristöt yhteen. Huone liittyy viherhuoneeseen, joka liittyy ulkotilaan ja toisinpäin. Näin voidaan luoda suunnittelulla tilallista jatkuvuutta ulko- ja sisätilojen välille. Ulkotilan virtaaminen sisään, ja sisätilan virtaaminen ulos, saa asuintilassa aikaan visuaalista väljyyttä.³⁹

Kuva 23. Viherhuoneet toimivat välitulana ulkopuolisen julkisen ja sisäpuolisen yksityisen tilan välillä.

38 Heikkilä. 1996. 132

39 Heikkilä. 1996.

4.2 Viherhuoneiden suunnittelu

Parvekkeiden käyttäjien mukaan tilat ovat usein alimitoitettuja ja suojaamattomia.⁴⁰ Käyttäjien toiveita taas ovat riittävän koon lisäksi, toimivuus, kestävyys, valoisuus ja esteettisyys.⁴¹ Viherhuoneiden suunnittelussa tulisi huomioida käyttäjien toiveet, joita voidaan peilata parvekkeiden käyttäjiltä. Nämä liittyvät vahvasti mitoittamiseen, valoisuuteen, suojakseen ja materiaaleihin.

4.2.1 Mitoitus

Mitoituksessa on hyvä muistaa, että tilan käyttömahdollisuudet ja viihtyisyys lisääntyvät aina koon kasvaessa. Mitä laajemmin tilassa voidaan suorittaa eri toimintoja, ja mitä paremmin ne voidaan toteuttaa, sitä kallisarvoisempaa tilaa voidaan pitää.

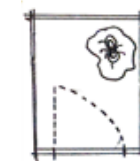
Viherhuoneiden mitoituksessa voidaan peilata olemassa olevia ohjeituksia parvekkeiden mitoitukselta. Parvekkeiden suunnittelussa mitoituksen määrittelyä ohjaavat sen käyttötarkoitukset, jotka useimmiten liittyvät oleskeluun ja ruokailuun ja niiden vaatimien kalusteiden tilantarpeisiin. Suositeltava minimi pinta-ala parvekkeille on noin 6-8m². Syvyudeksi suositellaan 1800-2100 mm, jolloin parvekkeen muoto myös palvelee sen käyttömahdollisuuksia.⁴² Vuonna 1974 arkkitehti Pekka Helin julkaisi artikkelin *Asunnon lähiympäristö laatu*, jossa hänen mielestään parvekkeen tulisi kuulua jokaiseen kerrostaloon, ja sen tulisi olla kooltaan vähintään 10% asunnon huoneistoalasta.⁴³ Bruno Erat suosittelee Kirjassa *Toimiva viherhuone* kuitenkin viherhuoneille isompaa pinta-alaa, jolloin käyttömahdollisuuksien suurempi kirjo on taattu. Erta puoltaa noin 10-20m²:n kokoisia viherhuoneita, jolloin tilaan

40 Erat. 1983. s.57

41 Rala.

42 RT 93-10544.

43 Helin. 1974.

Kuva 24. Ulko-oleskelu tila, jossa ei ole mahdollista oleskella, ei jätä käyttötarkoitusta mahdollisuutta, kuin ehkä roskapussin säilyttämiselle.

mahtuisi mukavalla väljyydellä pöytiä, tuoleja ja kasveja. Syvyydeksi Erat ehdottaa noin 2-3 metriä. Työtehoseuran *Toimiva viherhuone* kirjassa puolletaan 6.5m² – 15m²:n kokoisten viherhuoneiden puolesta. Mikäli huone on minimikokoinen, sitä on vaikea soveltaa erillaisiin käyttötarkoituksiin. Huoneiden mittojen tulisi sallia erilaisen käytön ja kalustamisen.

4.2.2 Valo

Aivan kuin luonnonlakien mukainen ulkosää, vaihtelevat viherhuoneidenkin sisälämpö- ja valosuhteet. Auringonvalo on viherhuoneen tärkein edellytys, sillä se mahdollistaa kasvien kasvattamisen sekä mukavan oleskelun.⁴⁴ Vaikka auringon valo on tärkeä kriteeri toimivalle viherhuoneelle, tulisi kuitenkin järjestää myös varjoisamman sopen mahdollisuus esimerkiksi lukemiselle.⁴⁵ Jos viherhuonetta käytetään pääasiassa kasvien kasvatukseen ja sitä ei voida sijoittaa eteläsuuntaan, Bruno Erat suosittelee sen suuntausta itään, koska aamulla sää on usein selkeämpi. Usein käyttö liittyy myös lähes ainoastaan oleskeluun. Tällöin ensisijainen suuntaus tulisi olla etelän ja lännen välillä.

Ikkunoiden koon kasvattaminen nostaa valon määrää sisätilassa. Mitä korkeammalle ikkuna sijoitetaan, sitä syvemmällä auringon valo pääsee. Alareunan sijainti - alle 600mm - sen sijaan ei vaikuta päivänvalon määrään. Tulee kuitenkin muistaa, että alhainen sijainti ja viherhuoneen täysin lasiset seinät parantavat näköyhteyttä ulos.

Kuva 25. Viherhuone joka sijoittuu keittiön läheisyyteen voi toimia oivallisenä paikkana esimerkiksi yrttien kasvatukseen. Tilaan täytyy kuitenkin saada paljon auringonvaloa, jotta kasvit voivat kasvaa.

44 Erat ym. 1983. 26

45 Woolston ym. 1989. s.29

4.2.3 Suojaus

Ulko-oleskelun mahdollistamisen yhtenä ongelmakohtana voidaan pitää sen suojaamista. Suomessa sääolosuhteet ovat vaihtelevia ja vuoden ajat tarjoavat lämpötilan vaihtelua puolelta toiselle. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi suojaamattomien parvekkeiden käyttömahdollisuudet usein rajautuvat vain lämpimiin kesäpäiviin. Jos parvekettä ei voida hyödyntää oleskeluun, saattaa se muuttua vain varastotilaksi, joka näin voi vaikuttaa myös negatiivisesti julkisivukuvaan. Viherhuone tarjoaa ulkopuoliselta ilmalta suojaa, sillä lasitus on ulkoseinän omainen, ja näin seinä estää kylmän ilman ja sateen pääsemisen tilaan. Viherhuoneisiin voidaan myös suunnitella lattialämmitys, joka tehostaa tilan mukavuutta kylmillä säillä.

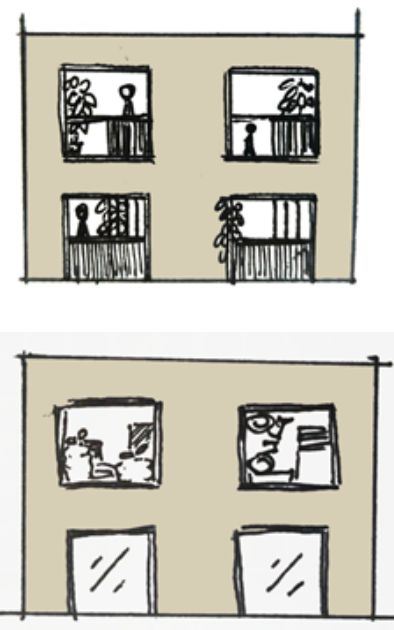
Jos tilaa halutaan suojata tuulelta, esimerkiksi avattavien ikkunoiden tai lasiseinien vuoksi, tilan upottaminen osittain julkisivuun tai nurkkaukseen luo suojaa.⁴⁶

Hyvän ulko-oleskelu tilan tulisi tarjota suojaa sateelta ja tuulelta, mutta myös näkosuojaa ulkopuolisilta katseilta. Näin tilasta saadaan aikaan turvalliselta ja viihtyisältä tuntuva.⁴⁷ Jos ulko-oleskelutila on täysin avoin kaikille, ja sinne on suorat näköyhteydet, voi käyttö jäädä vähäiseksi tai tila toimia vain tavaroiden säilytystä varten. Yksityisyys tulee mahdollistaa tarvittaessa. Tilan ei ole pakko olla täysin yksityiseksi suunniteltu, mutta tulisi olla mahdollisuus käyttäjän mukaan tehdä tilasta yksityinen. Tämän voi mahdollistaa esimerkiksi mahdollisuudella lisätä tilaan auringonsuojaimia tarvittaessa. Jos lasiseinä on läpinäkyvä vain kaidekorkeuden yläpuolelta, yksityisyys on helpompi saavuttaa. Tulisi kuitenkin muistaa, että lapset sekä istuvat henkilöt tarvitsevat myös näköyhteyden ympäröivään maisemaan.

46 Erat ym. 1983. s.74

47 Sotera.

Viherhuoneiden suojaus ulkopuoliselta eläältä onnistuu esimerkiksi materiaalivalintojen ja lisättävien auringonsuojaelementtien avulla. Suojan tuntuun vaikuttaa myös tilan koko. Jos kerroskorkeus on kaksikerroksinen, tila voi tuntua suojattomammalta. Liika korkeus häivyttää miellyttävyyden ja suojaisuuden tuntua.⁴⁸

Kuva 25. Suojaamattomat ulko-oleskelutilat jäävät usein käyttämättä alimmissa kerroksissa, ja saattavat päätyä vain tavaroiden säilyttämiseen tai varastona olemiseen. Kun taas riittävä suojaus mahdollistaa yksityisen oleskelun.

48 Heikkilä. 1969. s.107

4.2.4 Materiaalit

Lasi on tärkeä materiaali viherhuoneiden auringonvalon läpäisevyyden takaamiseksi. Viherhuoneiden, kuten lasitettujen parvekkeidenkin, yksi perusominaisuuksista on lasin runsas käyttö, jotta valo saadaan mahdollisimman paljon tilaan. Tässä kuitenkin kääntöpuolena on lasiset rakenteet, varsinkin kaidelasit, jotka vähentävät tilan yksityisyyttä, päästämällä näkymiä suoraan tilaan. Usein voikin huomata, miten matilimpien kerrosten täysin lasisia parvekkeita käytetäänkin suureksi osin vain tavaroiden säilytykseen. Yhtenä suunnittelun lähtökohtana voidaankin siis pitää yksityisyyden turvaamista. Tämän vastapainona on tärkeää kiinnittää huomiota viherhuoneista näkyvään maisemaan.⁴⁹ Täysin lasinen kaide saattaa myös aiheuttaa huimausta korkeiden paikkojen pelosta kärsiville tai vanhuksille.⁵⁰

Liiallinen lasin käyttö saattaa johtaa myös viherhuoneen liikakuumentumiseen, eikä jätä varjoisaa paikkaa tilaan. Mahdollisuus säätää varjoisuutta, riippuen vuodenaikasta ja säätilasta, nostaisi viherhuoneiden käyttömahdollisuuksia.⁵¹

Lasityyppiä valittaessa, tulee huomioida kohteen vaatimukset. Esimerkiksi pinnoittamalla, silkipainamalla, syövyttämällä, hiekkapuhaltamalla, karkaisemalla, laminoimalla voidaan saada aikaiseksi vaihtelevia ominaisuuksia liittyen muun muassa, energianhallintaan, palonsuojaukseen, henkilöturvallisuuteen ja itsepuhdistuvuuteen.⁵² Suomen olosuhteissa kuitenkin muun kuin kirkkaan lasin käyttö, vaikuttaa oleellisesti päivänvalon saantiin asunnossa.⁵³ Tämän vuoksi olisi tarkoituksenmukaista käyttää suunnittelussa vain kirkkaita laseja, ja taata auringonsuojaus ja yksityisyys muilla keinoilla. (Ks. Luku 4.2.3 Suojaus)

49 Heikkilää. 1996. s.174

50 Tuononen ym. 2006.

51 Woolston ym. 1989.

52 Pilkington. 2017.

53 Heikkilä. 1996. s.211

Valkoinen lasi sopii hyvin kasvillisiin tiloihin, koska se sisältää vähän rautaoksidia, ja koska se on erityisen läpinäkyvä ja kirkas. Itsepuhdistuvaa lasia olisi hyvä harkita jo tilassa on vaikeasti puhdistettavia laseja tai lasikatto.

Lattiamateriaalien tulisi olla vedenkestäviä. Käytettäviä materiaaleja voivat olla esimerkiksi tiili, keraamiset laatat, siirrettävät puuritulät ja liuskeketivet.⁵⁴

Materiaalien valinta vaikuttaa valon heijastumiseen. Vaaleat ja sileät pinnat ovat hyvin valoa heijastavia, ja saavat tilan näin tuntumaan valoisaalta. Jos tilassa taas käytetään tummia sävyjä, valo ei heijastu pinnoista yhtä vahvasti, ja häivyttää näin valon määrää. Tämä voi olla negatiivinen asia viherhuoneille, sillä niiden yksi päätarkoitus on päästää auringonvaloa tilaan.

---

54 Falkenberg. 2012.

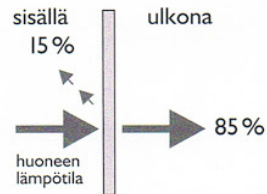
Normaali

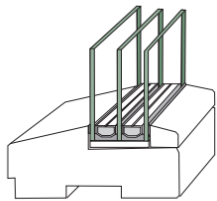
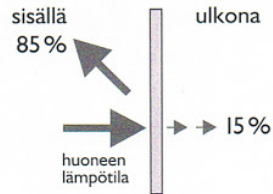
Karkaistu

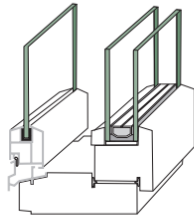
Tavallinen lasi

Selektiivilasi

3-lasinen eristyslasi (3K) käytetään ikkunoissa, ovissa, julkisivuissa ja jonkin verran lasikatoissa. Suositellaan kiinteään lasitukseen. U-arvo ei ole herkkä sään muutoksille

1+2K-lasirakennetta käytetään ikkunoissa ja ovissa. Yksinkertainen lasi on ulkopuolella (MSE-ikkuna)

Lasityyppejä:

Karkaistu lasi:

Lasin karkaisuprosessissa lasi lämmitetään noin 650 °C lämpötilaan ja jäädytetään sitten nopeasti. Tämän seurauksena syntyvä puristusjännitys lasin pinnalla estää lasia myös särkymästä teräviksi sirpaleiksi. Sen sijaan rikkoutuessaan lasi murustuu. Lasia voidaan käyttää samaan tapaan kuin tavallistakin lasia, mutta sen kestävyys ja rikkoutumistavan takia sitä suositellaan käytettäväksi paikoissa, joissa särkyminen saattaisi aiheuttaa vaaraa. Huonona puoleena karkaistussa lasissa on, ettei sitä voida työstää enää karkaisun jälkeen.

Selektiivinen lasi:

Selektiiviset lasit heijastavat pitkäaaltoisen lämpösäteilyn pääosin pois, ja näin ne estävät liika lämpöä, sekä valon läpäisyä. Tämä saadaan aikaiseksi pinnoittamalla lasi metallilla tai puolijohdeaineilla.

Eristyslasi:

Eristyslasit ovat lasielementtejä, joissa kaksi tai useampi lasi on liitetty yhteen, muodostaen niiden väliin kaasutilan. Näin ne toimivat eristeenä ulkoilman siirtymisessä sisälle tai toisinpäin. Näin voidaan vaikuttaa myös ääneneristävyyteen.

Kuva 26. Lasityyppejä. Kuvat ylhäältä alas: <https://lumon.com/fi/lumon-lasituksenne-valmistus>, <http://www.at-p.fi/vision-parvekelasit/selektiivilasi-2/>, RT 38-10941

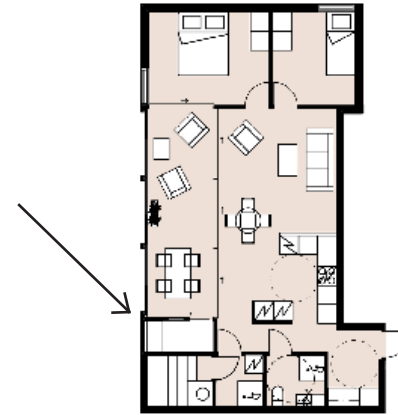
4.2.5 Huomioitavaa

Viherhuoneiden suunnittelussa on syytä huomioida sen esteetön käyttö kaikkia käyttäjäryhmiä kohtaan. Liian kapea oviaukko tai korkea kynnyks aiheuttava ongelma niin pyörätuolin käyttäjille kuin vanhuksille, jotka tarvitsevat esimerkiksi rollaattoria liikkumiseen. Ovien ja ikkunoiden avaamismekanismit eivät saa olla liian jäykkiä tai käden ulottumattomissa, jotta niiden käyttö onnistuu kaikilta.⁵⁵ Ovien tulisi olla myös ääneneristävyydeltään hyviä, sillä usein ne sijaitsevat hiljaisuutta tarvitsevien tilojen kuten olo- tai makuuhuoneiden vieressä.⁵⁶

Jos viherhuoneiden käyttö perustuu pääosin kasvien kasvatukseen ja puutarhan hoitoon, olisi hyvä, jos siellä sijaitsisi vesipiste, jossa olisi mahdollisuus letkuliitännälle.

Viherhuoneessa olisi hyvä sijoittaa sähköpisteitä, jotta tilaan on mahdollista sijoittaa keinovalaistusta.

Pienen varaston sijainti viherhuoneessa tai sen lähettyvillä saattaa myös parantaa sen käytettävyyttä. Viljeltäessä, varastoa voi hyödyntää tarvikkeiden säilyttämiseen ja muussa käytössä se voisi ehkä ehkäistä viherhuonetta syntymästä varastoksi itsessään. Työtehoseuran *Toimiva viherhuone* suositellaan varaston kooksi 1,3 m².

Kuva 27 Viherhuoneen, jonka yhteydessä sijaitsee pienivarasto.

4.3 Käyttöratkaisuja

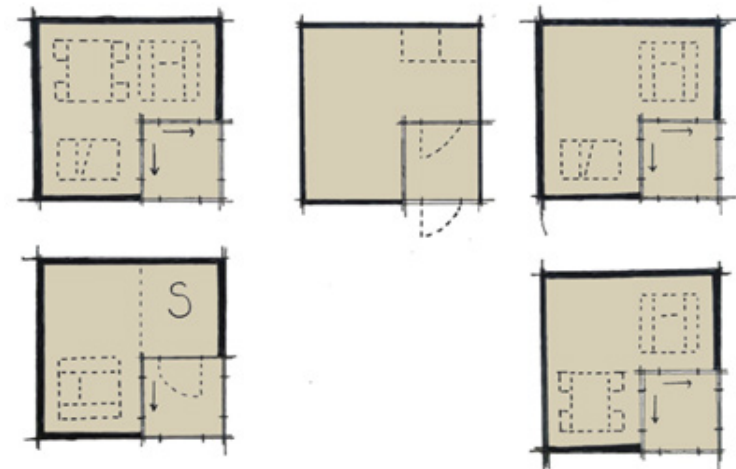
55 Tuononen ym. 2006.

56 Helsingin kaupunki. 2019.

Parvekkeiden kysyntää tutkittaessa, niitä toivoivat usein kaikissa huoneistotyypeissä asujat.⁵⁷

Viherhuoneiden käyttömahdollisuuksien laajan kirjon takia sen käyttöarvo ja sisältö määräytyvät vasta käytössä. Onnistuneen ja vilkkaan käytön viherhuoneelle takaa hyvä suunnittelu, joka mahdollistaa monipuoliset käyttötavat tilalle.⁵⁸

Asuntokohtaisen viherhuoneen sijainti voi määrittää, miten sitä käytetään. Se, sijaitseeko se yhteisöllisesti oleskelutilojen kuten olohuoneen vieressä vai yksityisesti yhden makuuhuoneen kohdalla, muuttaa sen käyttötarkoitusta. Käyttötarkoituksen määrittely taas riippuu asuntojen käyttäjien tarpeista. Myös asunnon koko vaikuttaa viherhuoneen sijaintiin. Isossa asunnossa sijoittelu on vapaampaa, kun taas pienessä sijoitusmahdollisuudet ovat usein vähäiset.

Kuva 28. Viherhuoneen sijoittamiselle on monia vaihtoehtoja. Oleskelutilat, makuutilat, sauna ym.

57 Tervo ym. 2017.

58 Woolston ym. 1989.

4.3.1 Pienasunnot

Pienasunnolla tässä työssä viitataan yhden tai kahden hengen asuntoihin. Näissä asunnoissa kaikki neliöt ovat usein otettu tarkasti käyttöön, sillä asuntojen koko saattaa olla hyvin pieni. Vaikka uudessa asuntotuotannossa parvekkeet kuuluvat yleensä myös yksiöihin, pienissä asunnoissa neliöiden käyttö voidaan usein silti hyödyntää enemmän asumistilojen käyttöön kuin esimerkiksi parvekkeisiin.⁵⁹ Kuitenkin valtion lainoittamien talojen asuttavuustutkimuksen mukaan juuri yksiöissä asuvat henkilöt käyttävät parvekkeita eniten.⁶⁰

Yksiöt ovat usein pohjaratkaisuiltaan sen mallisia, että keittiö, olohuone ja makuutila sijoittuvat kaikki samaan linjaan kohti ikkunaa. Tämä tarkoittaa viherhuoneen sijaintia keskeisellä paikalla niin, että se suuntautuu kohti näitä kaikkia tiloja. Jos yksiö sijaitsee kahden ulkoseinän rajaamana, viherhuoneita voidaan myös hyödyntää rajaamaan tiloja toisistaan. Esimerkiksi oleskelutilojen ja makuutilan väliin sijoittuva viherhuone voi tuoda makuutilalle kaivattua yksityisyyttä.

Pienasunnoissa viherhuoneet voivat tarjota asukkaalle erillisen tilan asumis- ja huoltotoiminnoille. Se voi tarjota esimerkiksi nurkkauksen työskentelyyn tai opiskeluun erottamalla tilan arjen muista asioista. Viherhuone tarjoaa myös pienelle asunnolle tilan ja avaruuden tuntua, ja se tuo auringonvaloa sisään asuntoon.

Viherhuoneen sijoittelussa kannattaa kiinnittää huomiota myös ikkunapinta-alan säästämiseen. Jos viherhuone vie asunnosta suuren osan seinää, ja jättää ikkuna pinta-alalle vain vähän tilaa, se vähentää auringon valon pääsyä syvemmälle asuntoon. Viherhuoneen tulisi siis sijaita siten, että myös ikkuna pinta-alaa säästyy.

Kuva 29. Viherhuone, joka on sijoitettu olohuoneen yhteyteen oleskelutilanjatkeeksi. Ikkunapinta-alaa on jätetty myös ikkuna-aukotukselle, jolloin runkosyvyys pysyy kapeampana, kuin viherhuoneen kohdalla.

59 Tervo ym. 2017.

60 Tuononen ym. 2006.

4.3.2 Perheasunnot

Perheasunnoilla tässä työssä viitataan kolmen tai useamman hengen asuntoihin. Useamman makuuhuoneen asunnoissa viherhuoneen sijoittelulla on laajemmin vaihtoehtoja. Sijoittelulla voidaan saada aikaiseksi yhteisöllinen oleskelutilojen jatke olohuoneelle, joka on jokaisen asukkaan käytössä tai keittiön vieressä sijaitseva ruokailutilan jatke, jossa voi myös kasvattaa yrttejä ruuan valmistukseen. Jos taas viherhuone sijoitetaan makuuhuoneiden lähelle, ja pääsy tapahtuu tällaisen yksityisemmän tilan kautta, on viherhuone käytössä vain sovittujen asukkaiden keskuudessa. Tilaa voi käyttää tällöin esimerkiksi vain vanhemmat omana tilanaan rentoutumiseen tai harrastuksillensa.

Isommissa asunnoissa sijaitsee yleensä myös asuntokohtainen sauna, jonka pariin viherhuone sopii hyvin. Jos pääsy saunasta tai pesutilasta viherhuoneeseen onnistuu luontevasti, paikka toimii oivallisena vilvoittelutilana. Vilvoittelutoimintojen liittäminen saunomiseen on todettu jo 90-luvulla kerrostaloasuntojen kehittämistarpeeksi.⁶¹

Perheasunnoille viherhuone voi tarjota upean seurustelutilan, jossa viettää aamukahvi- tai illallishetken tai kutsua vieraita nauttimaan laskevasta auringosta. Tilaa voi myös hyödyntää pienten lasten nukuttamiseen, sekä lasten ulkoilu- ja leikkipaikkana. Jos viherhuone sijaitsee kodinhoitihuoneen läheisyydessä, käyttö onnistuu myös vaatehuoltoon, pe-tivaatteiden tuuletukseen tai kuraisten vaatteiden kuivaukseen.

Kuva 30. Viherhuone johon kulku tapahtuu makuuhuoneen kautta. Tilaa voidaan hyödyntää työskentely- tai harrastenurkkauksena. Perheasunnossa tila voi toimia esimerkiksi vanhempien yksityisessä käytössä.

61 Heikkilä. 1996. s.153

5 Rakennuskohtainen viherhuone

Rakennuskohtainen viherhuone palvelee rakennuksessa asuvia asukkaita puolijulkisesti tai julkisesti. Rakennuskohtaiset viherhuoneet ovat siis rakennuksen sisällä sijaitsevia julkisia viherhuoneita, joihin rakennuksen asukkailla on vapaa tai osittain rajattu pääsy. Tilat voivat olla esimerkiksi varausjärjestelmällä toimivia, tai yhteisessä käytössä jatkuvasti olevia. Tilat voivat olla myös kaikille avoimia, joissa sijaitsee esimerkiksi vuokrattavaa toimitilaa kahviloille tai ravintoloille.

5.1 Suunnittelu

Kerrostaloasumisessa viherhuoneilla voidaan tehdä parannuksia asukkaiden harrastusmahdollisuuksiin tai lisätilan tuomiseen. Tällainen tila voi tuoda iloa kaiken ikäisille ympärivuotisesti. Tilojen tulisi sijaita parhailta, houkuttelevilla paikoilla ja joustaa käyttäjien tarpeiden mukaan. Tilat eivät saa häiritä muita asukkaita ja niiden tulisi laajentaa kerrostalojen ominaisuuksia. Kaikille avoimet julkiset vihertilat tarjoaisivat mahdollisesti myös ympäröiville lähiasukkaille mahdollisuuden nauttia vehreistä tiloista. Tämä on tarpeellista varsinkin, jos lähiympäristöstä puuttuu viheralueita.

5.1.1 Mitoitus

Suunnittelussa tulee hyödyntää olemassa olevia ohjeita ja säännöksiä koskien yhteistilojen suunnittelua. Mitoituksen tulee kuitenkin mahdollistaa tarpeeksi vaihtelevia mahdollisuuksia suorittaa tiloissa monipuolisesti eri toimintoja.

5.1.2 Valo

Jos suunniteltuja tiloja aiotaan hyödyntää kasvien viljelyyn, tulee huomioida valon riittävä pääsy tiloihin. Kasvit tarvitsevat runsaasti auringonvaloa kasvaakseen ja jos tästä on puute, tulee auringonvalo korvata esimerkiksi keinovalaistuksella.

5.2 Käyttöratkaisuja

5.2.1 Liikenne- ja porrastilat

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, suosittelee porrashuoneiden, sekä käytävien suunnittelussa kiinnittämään erityistä huomiota luonnonvaloon. Viherhuoneet voisivat tarjota uudenlaisen tavan hyödyntää näitä yhteisiä liikennetiloja, jotka usein jäävät vain liikennöintiin asunnosta ulos ja ulkoa asuntoon. Porrashuoneita voisi käyttää yhteisinä viljelypaikkoina, johon jokaisesta asunnosta on lyhyt matka. Tässä kuitenkin ongelmana on valon riittävä tuominen, jos porrashuone on pitkä ja aukotettavaa seinää vain vähän. Tilat voisivat kuitenkin auttaa rakennusta liittymään ympäristöönsä, esimerkiksi tarjoamalla puolijulkisen oleskeluauilan kaikkien käyttöön. Tällaiset yhteiskäyttöiset tilat, jotka sijaitsevat miellyttävillä kohdilla kasvattavat myös ulkotilojen monipuolisuutta ja laatua.⁶¹

5.2.2 Kattotilat

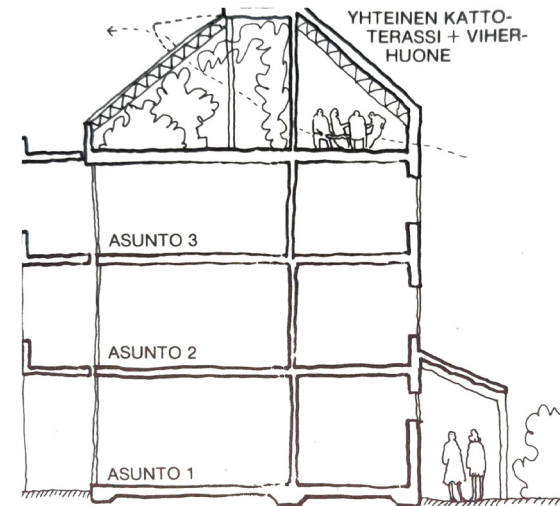
Katolle sijoitettu viherhuone takaa parhaat olosuhteet kasvien kasvatukselle, sillä valon saanti on runsasta. Tila tarjoaa myös upeat näkymät ja valoisuutta oleskeluun, harrastamiseen tai lasten leikkeihin. Yhteiset tilat, jotka sijaitsevat miellyttävillä paikoilla tarjoavat luonnon valoa ja mahdollisuuden tekemiselle sekä luovat luonnollisesti ympäristön, jossa muodostuu yhteistoimintaa. Tila, jota halutaan käyttää, yhdistää asukkaita ja houkuttelee heitä toimimaan yhdessä. Tällainen yhteisö voi tarjota paikan rentoutumiselle arjesta.⁶²

61 Pakkala ym. 2007.

62 Tyrväinen ym. 2006.

5.2.3 Katutasotilat

Kerrostaloille yleistä on, että maantasokerroksessa ei välttämättä sijaitse asuntoja. Jos taas sijaitsee, niiden ulko-oleskelu tilat ovat usein avoimia, ja yksityisyyden tuntua on voi olla vaikea tavoitella. Maantasokerroksiin on hyvä mahdollisuus rakentaa viherhuoneita, jossa asukkaat voivat hyödyntää tiloja viljelyyn, oleskeluun tai harrastamiseen.⁶³

Kuva 31. Kerrostalon kattotilaan sijoitettu viherhuone. Kuva: Erat ym. 1983.

63 Erat ym. 1983. s.61

6 Johtopäätökset

Viherhuoneet ovat ympärivuotisia ulko-oleskelutiloja, joita voidaan käyttää parvekkeiden tilalla. Parvekkeet ovat jo pelkästään asumisviihtyvyyden kannalta haluttu osa asumista, mutta Suomen kylmän ilmaston vuoksi niiden käyttö rajoittuu yleensä vain lämpimiin päiviin. Viherhuoneet ikään kuin yhdistävät parvekkeiden mahdollistaman ulko-oleskelun ja kasvihuoneiden lämpimän ilmaston.

Viherhuoneet ovat syntyneet osaksi kerrostaloasumista parvekkeiden kehityksen myötä. Kun parvekkeista haluttiin mahdollisimman viihtyisiä ja käytettäviä ympärivuotisesti, niitä alettiin suojaamaan, ja lopulta lasittamaan. Viherhuoneet omaavat eristävän lasin, ja mahdollistavat käytön näin myös talvisin.

Kaupungistumisen myötä viheralueiden määrä on laskenut ja niiden suhteellinen arvo noussut. Viherhuoneet luovat yhteyden ulkoilmaan ja mahdollistavat kasvien kasvatuksen myös kaupungissa.

Viherhuoneet antavat käyttäjälleen mahdollisuuden luontoyhteyteen, paikan harrastamiselle, rentoutumiselle, kasvien kasvatukselle ja ulkoilu mahdollisuuden vanhuksille ja liikuntarajoitteisille. Lisäksi tilaa voidaan hyödyntää vaatteiden huoltoon, tuuletukseen, lasten nukumiseen tai vilvoitteluun.

Viherhuoneiden sijoittelulla voidaan myös estää suorien näkö yhteyksien syntymistä julkisten tilojen ja yksityisten tilojen välille. Niitä voidaan myös käyttää suojana liikenteen melulta ja päästöiltä.

Viherhuoneiden ongelmakohtana voidaan pitää niiden materiaalikustannuksia, jotka ovat korkeammat kuin esimerkiksi lasittamattomissa parvekkeissa. Ongelmana voidaan pitää myös sen laskemista kerrosalaan, toisin kuin parvekkeen.

Asuntokohtaiset viherhuoneet luovat välitilan ulko- ja sisätilojen välille, ja toimivat rajavyöhykkeenä julkisen ja yksityisen tilojen välillä. Luontoyhteys luo tilallista jatkuvuutta ja visuaalista väljyyttä.

Suunnittelussa tulisi huomioida mitoituksen väljyys. Mitä enemmän tilassa voi suorittaa toimintoja, sitä arvokkaampana sitä voidaan pitää. Hyvä kokoluokka peilattaessa parvekkeiden RT-kortti mitoituksia ja viherhuone kirjallisuutta, olisi noin 7-15m². Riittävä auringonvalo tilaan on edellytys kasvien kasvattamiselle, sekä viihtyvyydelle. Kääntöpuolena on tarvittavan suojauksen muodostus. Suomen ilmaston vuoksi valoisuutta olisi hyvä päästää tilaan mahdollisimman paljon, mikä tarkoittaa kirkkaan lasin käyttöä mahdollisimman paljon. Yksityisyyden ja auringonsuojauksen voisi näin toteuttaa muilla keinoin, kuten erillisillä auringon suojilla.

Hyvässä tilassa voisi sijaita myös varasto, joka estää itse viherhuoneen muodostumista varastoksi. Lisäksi voi harkita myös vesipisteen tai sähköpisteiden sijoittamista tilaan, varsinkin jos pääkäyttötarkoitus on kasvien kasvattamisessa.

Pienasunnoissa viherhuone yleensä sijoittuu keittiön, oleskelu- ja makuutilan yhteyteen. Tässä tulisi huomioida tilaa myös ikkuna-aukokselle, jotta tilaa saadaan myös syvemmälle huoneistoon. Yksioissa asuvat käyttävät kuitenkin paljon parvekkeita, joten olisi hyvä, jos viherhuoneen koko pysyisi riittävänä ja kalustettavana. Perheasunnoissa viherhuoneen sijoittamiselle on enemmän variaatioita. Jos viherhuoneen sijoittaa olohuoneen yhteyteen, se toimii luontevasti oleskelutilojen jatkaane. Keittiön läheisyydessä sijaitseva viherhuone taas toimii mainiosti kasvien, kuten yrttien viljelyssä joita voidaan hyödyntää ruoanlaitossa. Makuuhuoneen tai makuuhuoneiden viereen sijoitettuna tila antaa mahdollisuuden hyödyntää sitä erillisenä työtilana tai tarpeen mukaan

huolto on pesutilassa, viherhuone voi toimia vaatteiden huoltoon kuivatuksessa tai tuuletuksessa. Mitoituksessa olisi hyvä mahdollistaa mahdollisimman monelle toiminnolle tilaa.

Rakennuskohtaisia viherhuoneita voidaan harkita sijoitettavaksi liikenne- ja porrastiloihin, katto tiloihin tai maantaso tiloihin. Tilojen suunnittelussa tulisi huomioida erityisesti auringon valon pääsy mahdollisimman tehokkaasti tilaan. Rakennuskohtaisia viherhuoneita voitaisiin hyödyntää kerhotiloina, harrastus tai rentoutumistiloina tai yhteisenä kasvatus paikkana.

Tekstilähteet

- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA. 2015. Suunnitteluopas, Keskeisiä tavoitteita valtion tukemien asuntojen suunnittelulle.
- Erat B., Woolston G. 1983. Vihheruonekirja. Rakentajain Kustannus Oy. Helsinki. 208 sivua.
- Berto R. 2014. The role of nature in coping with psycho-physiological stress: a literature re-view on restorativeness.
- Falkenberg H. 2012. Interior Gardens: Designing and Constructing Green Spaces in Private and Public Buildings.
- Heikkilä J. 1996. Parveke suomalaisen kerrostalon asuntokohtaisena ulkotilana. Oulun yliopisto: Oulu. 66 sivua.
- Helsingin kaupunki. 2016. Kaupunkisuunnitteluvirasto. Kaupunki kaava. Helsingin yleiskaava.
- Huttunen H., Blomqvist E., Ellilä E., Hasu E., Perämäki E., Tervo A., Verma I., Ullrich T., Utriainen J. 2016. Kotina suomalainen townhouse. Lähtökohtia ja tulkintoja tulevaisuuteen. Habitat Components – Townhouse-hankkeen loppuraportti. Arkkitehtuurin laitos. Aalto-yliopisto.
- Kovalainen V., Kylliäinen M. 2016. Lasitettujen parvekkeiden ääneneristävyys liikennemelualueilla. Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2016.
- Lehtovuori O. 2015. Asukkaan ehdoilla : moninaisuutta asumamuotoihin. Rakennustieto Oy. 128 sivua.
- Ohly H., Whit M., Wheeler B., Bethel A., Ukoumunne O., Nikolaou V., Garside R. 2016. Attention Restoration Theory: A Systematic Review of the Attention Restoration Potential of Exposure to Natural Environments.
- Pakkala P., Jalkanen R., Lindroos A., Arkkitehdit NRT Oy, Tasa J., Anttinen S./Anttinen Oiva Arkkitehdit., Lehto A./Arkkitehtuuritoimista Antti Lehto. 2007. Kerrostalojen kehittäminen, talotyypiselvitys. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. Helsinki.
- Prior Konsultoin. 2020. YIT Kestävät kaupunkiympäristöt- barometri.
- Paris, Harry & Janick, J. 2008. What the Roman emperor Tiberius grew in his greenhouses.
- Reining C., Lemieux C., Doherty S. 2021. Linking restorative human health outcomes to protected area ecosystem diversity and integrity. Journal of Environmental Planning and Management. 29.
- Runeberg T., Runeberg K. 1975. Jugend. Tammi. 160.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Asunnot ja asuinolot.
- [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-6745. yleiskatsaus 2018, 1. Asuntokanta 2018 . Helsinki: Tilastokeskus 12.4.2021.
- Terry Hartig, Karin Lindblom & Karin Ovefelt. 1998. The home and near-home area offer restoration opportunities differentiated by gender, Scandinavian Housing and Planning Research, 15:4, 283-296.
- Tervo A., Lilius J. 2017. Urbaanien yksin asuintilatoiveita. Yhdyskuntasuunnittelu seura Ry.
- Tuononen T., Åkerblom S. 2006. Palvelutalojen parvekkeet. Teknillinen korkeakoulu. Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti Sotera. Arkkitehtiosaston julkaisu 2006/91.

- Tyrväinen L., Silvennoinen H., Korpela K., Ylen M. 2005. Luonnon merkitys kaupunkilaisille ja vaikutus psyykkiseen hyvinvointiin. Metlan työraportteja 52: 57-77.
- Tyrväinen L., Lönnqvist H., Leino O. 2006. Kaupunkiviheralueiden arvo ja merkitys asukkaille, maksetaanko viheralueista asuntohinnossa. Metsävarojen käytön laitos. Helsinki.
- Ulrich, Roger. 1984. View Through a Window May Influence Recovery from Surgery. *Science* (New York, N.Y.). 224. 420-1. 10.1126/science.6143402.
- Vainio T. 2005. Asuntotuotannon laatumuutokset 1990–2005. VTT.
- Wol, K.L., Krueger S., Rozance M.A. 2014. Stress, Wellness & Physiology - A Literature Review. In: *Green Cities: Good Health*.
- Woolston G., Alanko A., Nurmisto U., Janhonen H. 1989. Toimiva viherhuone. Työtehoseuran julkaisuja 302. Työtehoseura ry, Helsinki. 99 sivua.

Kuvalähteet

Kuvat tekijän omia, ellei toisin mainita.

Kuva 3 <https://thegardenstrust.blog/2014/05/27/john-claudius-loudon-and-greenhouse-technology/>. 15.3.2021.

Kuva 4 Nyblin Daniel, valokuvaaja. Vladimirinkatu (= Kalevankatu) 15 - Annankatu 24. Arkkitehdit Grahn, Hedman, Wasastjerna, Valmistunut 1898.
Helsingin kaupungin museo.

Kuva 5 Salokangas V. S., v. Herttoniemen kartanon päärakennus. Helsingin kaupunginmuseo.

Kuva 6 Heikkilä J.1996. Parveke suomalaisen kerrostalon asuntokohtaisena ulkotilana. Oulun yliopisto: Oulu.

Kuva 7 Ahola Harri, v. Asunto Oy Ihantola. Helsingin kaupunginmuseo.

Kuva 8 F. Runeberg, v. Hämeentie 2a, 2b, 4 - Siltasaarekatu 11. Hämeentien ja Siltasaarekadun risteys. Helsingin kaupunginmuseo.

Kuva 9 Heikkilä J.1996. Parveke suomalaisen kerrostalon asuntokohtaisena ulkotilana. Oulun yliopisto: Oulu.

Kuva 10 <https://www.alvaraaltosunila.fi/>. 3.3.2021.

Kuva 11 Arkkitehti. 1/1970.

Kuva 12 Arkkitehti. 3/1985.

Kuva 13 Arkkitehti. 1/1995.

Kuva 14 Arkkitehti 5/2000.

Kuva 15 https://files.srv.fi/uploads/2021/05/h87-www_Majakka_myyntiesite.pdf. 1.5.2021.

Kuva 20 Heikkilä J.1996. Parveke suomalaisen kerrostalon asuntokohtaisena ulkotilana. Oulun yliopisto: Oulu.

Kuva 26 <https://lumon.com/fi/lumon-lasituksen-valmistus>
<http://www.at-p.fi/vision-parvekelasit/selektiivilasi-2/>
RT 38-10941

Kuva 31 Erat B., Woolston G. 1983. Viherhuonekirja. Rakentajain Kustannus Oy. Helsinki. 208 sivua.

